

Praktisk utfodring av svenska hundar

- En enkätstudie om hur svenska hundar utfodras i hemmet och vilka faktorer som påverkar hundägarens val av foder

Nellie Bratt och Linn Mårtensson

Självständigt arbete i djuromvårdnad • 15 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap
Djursjukskötarprogrammet
Uppsala 2022

Praktisk utfodring av svenska hundar; En enkätstudie om hur svenska hundar utfodras i hemmet och vilka faktorer som påverkar hundägarens val av foder.

Feeding practices of dogs in Sweden – A survey on feeding practices of Swedish dogs and what factors influence dog owners' food choice.

Nellie Bratt och Linn Mårtensson

Handledare: Sanna Gille, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för kliniska vetenskaper (KV); Avdelningen för djuromvårdnad
Examinator: Magdalena Åkerfeldt, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för husdjurens utfodring och vård (HUV)

Omfattning: 15 hp
Nivå och fördjupning: Grundnivå, G2E
Kurstitel: Självständigt arbete i djuromvårdnad
Kurskod: EX0994
Program: Djursjukskötarprogrammet
Kursansvarig inst.: Institutionen för kliniska vetenskaper
Utgivningsort: Uppsala
Utgivningsår: 2022
Omslagsbild: Privat
Upphovsrätt: Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd

Nyckelord: djuromvårdnad, djursjukskötare, foderval, godis, hemlagat, hund, råfoder, studie, tillskott, utfodringsrutiner, veterinär, växtbaserat, övervikt

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU

Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap

Institutionen för kliniska vetenskaper

Djuromvårdnad

Sammanfattning

Det är användbart för djurhälsopersonal att ha en förståelse för hur svenska hundar utfodras i hemmet och hur djurägaren tänker vid val av foder. Verksamheten inom djurens hälso- och sjukvård kan därmed anpassa sin rådgivning gällande foder och utfodring samt omvårdnaden i den dagliga verksamheten. Endast ett fåtal studier har tidigare undersökt hur hundägare utfodrar sina hundar och vilka faktorer som påverkar deras foderval. Därför är det väldigt relevant att undersöka hur utfodringsrutinerna hos svenska hundägare ser ut idag.

Syftet med detta arbete var att få en överblick av hur svenska hundägare utfodrar sina hundar och för att få en förståelse för hur de tänker vid val av foder. Denna studie inkluderar en enkätstudie samt en litteraturgenomgång innehållande relevant information från tillgänglig litteratur och resultat från tidigare studier. Enkäten som distribuerades till svenska hundägare via internet inkluderade frågor som exempelvis berörde utfodring, hur ofta de gav godis/ben till sin hund och anledningar till detta. Respondenterna fick även ange hur de värderade olika foderegenskaper när de valde foder, vad som påverkat deras foderval samt huruvida de hade förtroende för djursjukskötarens/veterinärens förmåga att ge råd angående foder.

522 enkätsvar samlades in varav 481 var fullständiga och inkluderades i studien. Majoriteten (73 %) av respondenterna uppgav att de haft hund i tio eller fler år. 59 % av hundägarna utfodrade huvudsakligen sin hund med torrfoder och 26 % med färskfoder/BARF/råfoder. De flesta hundägarna (65 %) utfodrade sin hund två gånger om dagen och 91 % av alla respondenter uppgav att deras hund åt ur skål/på tallrik/fat. När de valde vilken mängd foder deras hund skulle få var det vanligast att utgå från hundens hull/vikt vilket 91 % uppgav. På frågan om hur ofta hundägarna gav sina hundar godis/ ben svarade 52 % av respondenterna att de gav sin hund godis en eller flera gånger dagligen och 82 % av alla respondenter som gav sina hundar godis/ben uppgav belöning som en anledning till detta. De foderegenskaper som respondenterna värderade högst var hög smaklighet, att fodret var producerat i Sverige och att det innehöll en hög andel animaliska produkter. Knappt hälften (49 %) av hundägarna hade förtroende för djursjukskötarens/veterinärens förmåga att ge råd angående foder och 30 % uppgav att de inte hade det.

Resultatet från litteraturgenomgången och denna enkätstudie har bidragit med värdefull information för verksamheten inom djurens hälso- och sjukvård. Den data som samlades in gällande hur hundarna i denna studie utfodras i hemmet gav vetskap om att hundarna har olika preferenser och fodervanor vilket kan hjälpa djurhälsopersonal att individanpassa utfodringen på exempelvis en stationärvårdsavdelning. Att känna till vad som påverkar hundägarens val av foder och värderingar kring foderegenskaper kan hjälpa djurhälsopersonal att rikta och effektivisera sin rådgivning och utbildning av hundägare. Vidare hade det även varit intressant att undersöka om utfodring korrelerar med övervikt. Överlag behövs fler studier som undersöker hur svenska hundar utfodras praktiskt och vilka faktorer som påverkar hundägares val av foder för att kunna dra några slutsatser.

Nyckelord: djuromvårdnad, djursjukskötare, foderval, godis, hemlagat, hund, råfoder, studie, tillskott, utfodringsrutiner, veterinär, växtbaserat, övervikt

Abstract

It is useful for animal health professionals to have an understanding of how Swedish dogs are fed at home and how the animal owner thinks when choosing food. Those active in animal health care can thus adapt their advice regarding feed and feeding as well as veterinary nursing in day-to-day tasks. Only a few studies have previously examined how dog owners feed their dogs and what factors influence their food choice. Therefore, it is very relevant to investigate what the feeding routines of Swedish dog owners look like today.

The purpose of this study was to get an overview of feeding practices of Swedish dog owners and to get an understanding of what they take into consideration when choosing food for their dogs. In the current study, a survey was conducted as well as a review of relevant literature and results from previous studies. The survey was distributed to Swedish dog owners through social media and included questions regarding, for example, feeding practices, the frequency of treat giving and reasons for doing so. The respondents were also asked to grade how they value different food characteristics, what factors influence their food choice and if they have confidence in the advice of animal healthcare professionals regarding feeding.

Results from 522 survey participants were collected. 481 of these were complete and included in the study. The majority (73%) of the participants had ten or more years of experience in owning a dog. 59% of the dog owners mainly fed their dog with dry food and 26% with raw food/BARF. Most of the dog owners (65%) fed their dog two times daily and 91% of all respondents answered that their dog ate out of a bowl/on a plate. When choosing the amount to feed, it was most common to base it on the dog's body condition/weight which was reported by 91% of dog owners. 52% of participants reported that they gave treats/chewing bones one or multiple times daily and 82% of all dog owners claimed it was given as a reward. Food characteristics that the participants valued the highest was high palatability, that the food was produced in Sweden and contained a high amount of meat or animal products. Barely half (49%) of the participants had confidence in the veterinary nurse's/veterinarian's qualification to give advice about feeding and 30% reported they did not have confidence in this.

The results from the literature review and the questionnaire have provided valuable information for animal health professionals. The data collected regarding how the dogs in this study are fed at home provided the knowledge that the dogs have different preferences and feeding habits, which can help animal health professionals to adapt the feeding to the individual, for example in the stationary ward. Knowing what influences dog owners' choice of feed and how they value feed characteristics can help animal health professionals make advice and education of dog owners more efficient. Furthermore, it would be interesting to investigate if feeding practices correlate with obesity. More studies examining how dogs are fed in practice are needed to be able to draw some conclusions. Overall, more studies investigating the feeding practices of Swedish dogs and what factors influence the dog owner's food choice is needed to be able to draw any conclusions.

Keywords: dog, feeding practices, food choice, homemade, overweight, plant-based, raw food, study, supplements, treat, veterinarian, veterinary nurse, veterinary nursing

Innehållsförteckning

Tabellförteckning	7
Figurförteckning.....	8
Förkortningar.....	9
1. Inledning	10
1.1 Frågeställning och syfte	11
2. Bakgrund	12
2.1 Hundens näringsfysiologi.....	12
2.2 Fodertyper.....	13
2.2.1 Torrfoder och våtfoder	13
2.2.2 Råfoder	13
2.2.3 Växtbaserade foder	14
2.2.4 Foder vid sjukdomstillstånd	14
2.2.5 Hemlagade dieter	14
2.2.6 Fodertillskott	15
2.3 Utfodringsrutiner	15
2.4 Godis.....	16
2.5 Koppling mellan utfodring och övervikt	16
2.6 Faktorer som påverkar hundägarens val av foder	17
3. Material och metod	18
3.1 Litteraturgenomgång.....	18
3.2 Enkätstudie	18
3. Resultat.....	20
4. Diskussion.....	28
4.1 Konklusion	37
Referenser	38
Tack 41	
Bilaga 1	42
Bilaga 2	50

Tabellförteckning

Tabell 1. Resultaten på fråga 6 som visar hur respondenterna utfodrar sina hundar.	22
Tabell 2. Svarsfördelningen på frågan om hur respondenterna värderar följande foderegenskaper.	25

Figurförteckning

Figur 1. Respondenternas svar på frågan om hur länge de har haft hund under sitt liv. .	20
Figur 2. Respondenternas svar på frågan om vad de huvudsakligen utfodrar sin hund med.	21
Figur 3. Svartsfördelningen på fråga 5 om vilken typ av foder som ges till komplement till det foder som hunden huvudsakligen äter.....	21
Figur 4. Svartsfördelningen på frågan "På vad baseras mängden foder din hund får	23
Figur 5. Resultat för hur ofta respondenten utfodrar sin hund med godis/ben.....	24
Figur 6. Respondenternas svartsfördelning på frågan "Får din hund någon typ av fodertillskott och isåfall vad? (Ej läkemedel) Du kan välja flera alternativ"	25
Figur 7. Medelvärde och medianen bland resultaten på frågan om hur hundägarna värderade foderegenskaper. Respondenter som valde "Ingen uppfattning" har exkluderats.	26
Figur 8. Resultat på frågan "Vad påverkade dig att välja det foder du utfodrar din hund med nu? Välj det alternativ som stämmer in bäst."	27

Förkortningar

Ad Libitum	Fri tillgång
Antropomorfism	Att personifiera varelser som inte är mänskliga med mänsklig karaktär
BARF	Biologically Appropriate Raw Food, Biologiskt Anpassad Rå Föda, Bones And Raw Food
E. coli	Escherichia Coli
GDPR	Dataskyddsförordningen

1. Inledning

En korrekt utfodring är av största vikt för djurens hälsa eftersom den kan höja livskvaliteten, förebygga sjukdomar och förlänga deras liv (Freeman et al. 2011). För närvarande finns det mer än 1 miljon hundar registrerade i Sverige och cirka 750 tusen hundägare (Jordbruksverket 2022a). Alla hundägare utfodrar sina hundar och ämnet är därför relevant för alla hundägare och all djurhälsopersonal som bidrar med foderrådgivning.

Det finns beskrivet i lagstiftningen att djur ska utfodras med en välbalanserad diet som är främjande för hälsan och att de ska hållas i gott hull (SJVFS 2020:8). Detta kan dock vara en utmaning för djurägare då det finns mängder med utfodringsalternativ. Det finns en mängd olika fodertyper att välja ifrån (Gajanayake et al. 2011). På hemsidan Zoo.se finns det 864 olika typer av hundfoder från 43 olika varumärken (Zoo.se u.å.). Förutom de kommersiella torr- och våtfodren har det blivit vanligare att utfodra sin hund med icke-konventionella foder, som råfoder och vegetariska dieter (Dodd et al. 2020). En balanserad diet har ett närings- och energiinnehåll som uppfyller det rekommenderade intaget (Wortinger & Burns 2015). Rätt energibalans är viktigt för att undvika övervikt eller undervikt (Gajanayake et al. 2011). Övervikt är ett växande problem hos våra hundar och kan ha många förödande effekter på hälsan (Lindåse et al. 2021).

Det finns endast ett fåtal studier inom ämnet praktisk utfodring varav de flesta är gjorda utomlands och därmed saknas en tydlig bild av hur utfodringen ser ut hos svenska hundar. En av de få studier som gjorts (Sallander et al. 2010) utfördes på svenska hundar försäkrade hos Agria. Resultatet från denna studie visade att de deltagande hundarna vanligen utfodrades två gånger om dagen och att torrfoder var den mest förekommande typen av foder som hundarna utfodrades med. Eftersom studien utfördes för mer än tio år sedan är det spännande att undersöka hur läget ser ut idag.

Alla hundägare har inte utbildning inom nutrition och valet av foder kan möjligtvis influeras av ett flertal olika faktorer som till exempel marknadsföring, ekonomi, trender, rekommendationer etc. Det är viktigt för djurhälsopersonal att veta vilka faktorer som påverkar hundägars val av foder för att de ska kunna ge foderrådgivning på bästa sätt och därmed bidra till bättre levnadskvalitet för våra djur.

Följande studie är ett kandidatarbete inom ämnet djuromvårdnad som undersöker hur utfodringen ser ut hos svenska hundar och vilka faktorer som påverkar hundägens val av foder. Med hjälp av resultatet från studien kan djurhälsopersonal få en bättre förståelse för svenska djurägars inställning till foder, hur utfodringsrutinerna ser ut, vad som är viktigt för dem när de väljer foder och hundägarnas tillit till djurhälsopersonalen. På så sätt kan djurhälsopersonal påverka och utbilda djurägare om hur utfodringen lämpligast går till, samt vilka områden som är viktiga att lägga fokus på i kommunikationen med djurägare.

1.1 Frågeställning och syfte

Syftet med arbetet är att få en överblick av hur svenska hundägare utfodrar sina hundar samt för att få en förståelse av hur de tänker när de väljer foder till sina hundar.

Frågeställningar:

1. Hur utfodras svenska hundar i hemmet med avseende på exempelvis fodertyp, utfodringsintervall och tillskott?
2. Vilka faktorer påverkar svenska hundägars val av foder?

2. Bakgrund

En balanserad diet är viktig för djurets hälsa och för att förebygga sjukdom och övervikt (Gajanayake et al. 2011). Dieten bidrar även till djurets förmåga att upprätthålla normala funktioner såsom tillväxt och reproduktion (Wortinger & Burns 2015). I 5 kap. 1 § av Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om hållande av hundar och katter (SJVFS 2020:8) står det:

“1 § Hundar och katter ska dagligen utfodras så att följande krav uppfylls:

1. Fodret garanterar tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel som främjar en god hälsa för djuret.
2. Fodret ger förutsättningar att förebygga hälsostörningar.
3. Utfodringen resulterar i ett hälsosamt hull.” (SJVFS 2020:8)

2.1 Hundens näringsfysiologi

Den moderna hunden klassificeras som omnivor och kan utnyttja kolhydrater bättre till skillnad från katten som klassificeras som obligat karnivor (Bosch et al. 2015). En omnivor livnär sig på kött, frukt och andra växter och gastrointestinalkanalen hos omnivorer av olika djurslag ser olika ut. (Sjaastad et al. 2016). Hunden härstammar från vargen och domesticerades för 13–17 tusen år sedan när den började livnära sig på matrester från människan, vilket har bidragit till förändringar i matsmältningssystemet (Bosch et al. 2015). Enligt Bosch et al. (2015) finns det flera studier som styrker detta och som visat på förändringar i hundens DNA som bidragit till att bättre kunna bryta ner stärkelse och ta upp glukos.

Det finns fyra huvudfunktioner i matsmältningen: mekanisk bearbetning, enzymutsöndring, nedbrytning av näringsämnen och absorption (Sjaastad et al. 2016). Först delas födan upp i mindre bitar genom tuggning (Sjaastad et al. 2016). Därefter sker en enzymutsöndring från bland annat mag- och tarmepitel, bukspottkörteln och levern (Sjaastad et al. 2016). Dessa enzymer bryter ner näringsämnena genom hydrolys till mindre beståndsdelar (monomerer) som kroppen sedan kan absorbera (Sjaastad et al. 2016).

2.2 Fodertyper

Det finns en väldigt stor variation av fodertyper på marknaden (Gajanayake et al. 2011). Exempelvis finns det olika sorters torrfoder och våtfoder, men även vegetariska dieter, foder för specifika sjukdomstillstånd, råfoder och hemlagade dieter (Case et al. 2011). En del djurägare väljer bort spannmål i fodret och spannmålsfritt foder stod för över 40 % av det sålda hundfodret i USA år 2017 (Phillips-Donaldson 2018). En komplett och balanserad diet uppfyller hundens närings- och energibehov och behöver inte kompletteras (Wortinger & Burns 2015).

2.2.1 Torrfoder och våtfoder

Torrfoder består av minst 90 % torrsubstans, finns i olika former och kan tillverkas på olika sätt, genom till exempel extrudering eller ugnsbakning (Case et al. 2011). Extruderat torrfoder beskrivs som det vanligaste kommersiella torrfodret i USA enligt Case et al. (2011). Torrfoder är generellt den billigaste typen av foder eftersom kostnaden för förvaring av råvaror, frakt och förpackning är lägre än för andra typer av foder (Fascetti & Delaney 2012).

Våtfoder har en torrsubstans på 13–40 % (Wortinger & Burns 2015) och finns i form av exempelvis bitar i sås eller gele, "loaf" och paté (Arkenzoo.se u.å.). Det tillverkas genom att blanda råvaror med vatten som sedan upphettas, förpackas och genomgår en steriliseringsprocess med hög temperatur och tryck (Wortinger & Burns 2015; Case et al. 2011). Våtfoder är mer kostsamt, men ofta mer smakligt för hunden än torrfoder, då det vanligtvis innehåller en större andel fett och har en högre smältbarhet (Case et al. 2011). Våtfoder förekommer både som helfoder och kompletteringsfoder (Case et al. 2011), med kompletteringsfoder avses foder som behöver kompletteras för att bli näringsmässigt kompletta (Jordbruksverket 2022b).

2.2.2 Råfoder

Dodd et al. (2020) beskriver i sin artikel att intresset för utfodring med råfoder och Biologically Appropriate Raw Food (BARF) har ökat mellan åren 2008–2018. Att utfodra med råfoder (även kallat raw food), innebär att dieten till största del består av kött och andra animaliska produkter som kompletteras med vegetabilier, oljor och kosttillskott (Schmidt et al. 2018). Ett vanligt argument för utfodring med råfoder är inställningen att det är mer hälsosamt och naturligt (Dodd et al. 2020). I en enkätstudie av Dodd et al. (2020) uppgav endast 9 % av hundägarna att de uteslutande utfodrade sin hund med råfoder, men 66 % av hundarna fick råfoder inkluderat i sin diet. Det saknas vetenskapliga evidens för att denna typ av utfodring leder till en bättre hälsa (Dodd et al. 2020). En del risker har påvisats gällande utfodring med råfoder (Dodd et al. 2020). Till exempel kan råfoder vara

kontaminerat med mikrobiella patogener och både djur som utfodras med råfoder och människor som hanterar det riskerar att drabbas av bakterieinfektioner (Dodd et al. 2020). Hemlagat råfoder riskerar även att inte uppfylla näringsbehovet (Dodd et al. 2020).

2.2.3 Växtbaserade foder

I en enkätstudie av Dodd et al. (2019) undersöktes 3673 engelsktalande djurägares utfodringsrutiner och inställning till växtbaserade dieter. Resultatet visade att det har blivit vanligare med en växtbaserad diet till hund och katt och att 1,6 % av hundarna och 0,7 % av katterna utfodrades med en strikt växtbaserad diet. I samma studie var det 97 % av hundarna och 99 % av katterna som åt foder innehållande kött. I en annan studie av Dodd et al. (2020) utfodrades 22 % av hundarna med vegetariskt foder inkluderat i dieten varav 47 % utfodrades med ett foder som var fullständigt växtbaserat. Det var dock enbart 6,8 % av hundarna som uteslutande fick en växtbaserad diet.

2.2.4 Foder vid sjukdomstillstånd

Vissa sjukdomstillstånd hos djuren kan medföra specifika näringsbehov och därmed behövs ett anpassat foder för tillståndet (dietfoder) (Gajanayake et al. 2011). För att ett foder ska få märkas som dietfoder måste det uppfylla särskilda krav enligt lagstiftning (Jordbruksverket 2022b). I EU:s dietfoderlista finns reglerat vilka egenskaper ett foder måste ha samt vilka påståenden som måste göras för att ett foder ska få märkningen dietfoder (Jordbruksverket 2022b). Vidare är det otillåtet med påståenden som hävdar att foder kan bota, förebygga eller behandla sjukdom (Jordbruksverket 2022b). Ett anpassat foder kan ha effekt på prognosen av sjukdomen och exempel på tillstånd som har behov av en sådan diet är njursjukdom, diabetes mellitus, pankreatit, övervikt och allergi (Gajanayake et al. 2011).

2.2.5 Hemlagade dieter

Det är idag vanligt att djurägare vill utfodra sin hund med en hemlagad diet (Pedrinelli et al. 2021). I den tidigare nämnda studien av Dodd et al. (2020) utfodrade 7 % av hundägarna sin hund med enbart hemlagat, men 64 % av alla hundarna i studien fick hemlagat inkluderat i sin diet. Pedrinelli et al. (2021) utförde en studie i vilken de undersökte huruvida näringsinnehållet i hemlagade dieter påverkas av antalet ingredienser, vegetabiliska beståndsdelar och kosttillskott. I studien analyserades 75 slumpmässigt utvalda recept avsedda att användas till friska vuxna hundar och var publicerade online på portugisiska (Pedrinelli et al. 2021). Studiens resultat visade att inga av de dieter som analyserades var kompletta/fullständiga och balanserade. Vitaminer och mineraler är till exempel

viktiga att inkludera i en hemlagad diet för att näringsinnehållet inte ska bli otillräckligt (Pedrinelli et al. 2021).

2.2.6 Fodertillskott

Det finns olika typer av kosttillskott att tillgå och komplettera hundens diet med (Gajanayake et al. 2011). Kosttillskott kan vara fördelaktigt exempelvis vid sjukdomstillstånd eller åldrande (Gajanayake et al. 2011), men även för att göra hundens diet mer balanserad (Pedrinelli et al. 2021). Exempel på kosttillskott är omega-3-fettsyrorna eikosapentaensyra (EPA) och dokosahexaensyra (DHA) som förekommer i fiskolja (Gajanayake et al. 2011). Andra exempel på kosttillskott är glukosamin, kondroitinsulfat, antioxidanter och pro- samt prebiotika (Gajanayake et al. 2011). I en studie av Sallander et al. (2010) gav ungefär en fjärdedel av respondenterna någon form av vitamin-/mineraltillskott till sin hund, 73 % av dessa dagligen. Resultaten från en studie av Freeman et al. (2006) visade att 9,9 % av hundarna fick kosttillskott, det vanligaste multivitamin-tillskott. 6,5 % av alla hundägare i studien gav kosttillskott dagligen. I en annan studie av Laflamme et al. (2008) fick 9 % av hundarna vitamin- eller andra kosttillskott dagligen och 4,2 % av alla hundar fick det oregelbundet.

2.3 Utfodringsrutiner

I en studie av Sallander et al. (2010) undersöktes svenska hundars utfodringsrutiner och näringsintag. Studien som var en enkätstudie innehållande 460 renrasiga hundar i åldern ett till tre år försäkrade hos ett svenskt försäkringsbolag, baserades på data från 1999. Av de medverkande hundarna hade 17 % fri tillgång till foder (*ad libitum*). Studien visade att det var vanligast med utfodring två gånger dagligen (66 %), 9 % av hundarna utfodrades en gång och 8 % tre gånger om dagen (Sallander et al. 2010). I studien fick 95 % av hundarna torrfoder och 10 % fick våtfoder inkluderat i sin diet. Av hundarna åt 6 % en diet som enbart bestod av torrfoder men ingen av hundarna åt enbart någon typ av våtfoder/fryst foder (Sallander et al. 2010). Vidare åt 2 % av hundarna i studien enbart hemlagat och/eller matrester, men 79 % uppgav att deras hund fick matrester och 14 % fick hemlagat inkluderat i sin diet. Det var 62 % av hundägarna i studien som gav kommersiellt godis och 42 % av alla respondenter gav icke-kommersiellt godis till sin hund (Sallander et al. 2010). I en enkätstudie av Bland et al. (2009) undersöktes hundars utfodrings- och träningsrutiner i Australien. Enkätstudien hade 219 respondenter och ett resultat för sammanlagt 302 hundar samlades in. I denna studie utfodrades hundarna oftast två gånger per dag (60 %), följt av en gång per dag (33 %) och tre eller fler gånger per dag (2 %). Av hundarna hade 5 % fri tillgång till foder. I en annan studie av Laflamme et al. (2008) var det vanligast att utfodra 1–2

gångar per dag. Torrfoder var vanligast förekommande kommersiella fodret i studien och majoriteten av hundarna utfodrades med en diet innehållande kommersiellt foder. Av hundarna fick 30 % icke-kommersiella foder såsom matrester och hemlagat (Laflamme et al. 2008).

2.4 Godis

En enkätstudie från Italien (Morelli et al. 2019) undersökte bland annat hur vanligt det var att hundägare gav godis till sina hundar. I studien samlades 2217 svar in från italienska hundägare. I studien angav 57 % av respondenterna att de gav sin hund godis minst en gång per dag (Morelli et al. 2019). Den vanligaste anledningen till att godis gavs till hunden var som belöning för beteende (42 %), följt av träningsbelöning (26 %) samt som tidsfördriv (6 %) (Morelli et al. 2019). Av hundägarna gav 5 % godis med hälsofördelar i åtanke och 21% uppgav ingen särskild anledning (Morelli et al. 2019). Det var 17 % som inte gav något kommersiellt godis till sin hund (Morelli et al. 2019). I den tidigare beskrivna studien av Dodd et al. (2020) angav 77% av hundägarna att de gav sin hund godis.

Motivationer till att ge godis till sin hund har även undersökts i en intervjustudie av White et al. (2016) där 96 % av de medverkande respondenterna i studien uppgav att de gav godis till sin hund. Av alla respondenter gav 69 % kommersiellt godis minst en gång om dagen (White et al. 2016). Deltagande hundägare ansåg bland annat att inte ge godis till sin hund kan jämföras med att inte ge leksaker till sina barn (White et al. 2016). Andra ansåg att det skulle ges när hunden förtjänade det, vid exempelvis träning eller gott uppförande (White et al. 2016). En annan anledning var för att göra hundens diet mer intressant och vissa menade att det blivit en vana sedan hunden tränades som valp (White et al. 2016).

2.5 Koppling mellan utfodring och övervikt

Övervikt är ett växande problem för hundar (Lindåse et al. 2021), och fetma är den vanligaste nutritionella orsaken till kortare livslängd hos våra hundar och är även kopplad till sjukdomar som till exempel diabetes mellitus och kardiovaskulär sjukdom (Bland et al. 2009). En diet med högre energiinnehåll än den energi hunden gör av med (positiv energibalans), leder till övervikt (Gajanayake et al. 2011). Om energiintaget istället är för lågt (negativ energibalans) leder det till katabolism och vikttnedgång (Gajanayake et al. 2011). I den tidigare nämnda enkätstudien av Bland et al. (2009) fick hundägarna själva bedöma hullet på sin hund utifrån en skala med foton. Studiens resultat visade ett möjligt samband mellan övervikt och frekvensen av utfodring och godis. Studien visade en signifikant skillnad mellan

utfodringsfrekvens och övervikt då normalviktiga hundar utfodrades två gånger per dag och överviktiga hundar utfodrades en alternativt tre eller flera gånger om dagen. I studien hittades också ett möjligt samband mellan hur många gånger hunden fick godis och övervikt, då normalviktiga hundar fick godis mer sällan än överviktiga hundar (Bland et al. 2009).

2.6 Faktorer som påverkar hundägarens val av foder

I en enkätstudie av Schleicher et al. (2019) undersöktes vilka faktorer som är viktiga för djurägaren vid köp av foder och var de inhämtade information om foder. I studien deltog 2181 respondenter, varav 1209 var hundägare och 972 kattägare. Av respondenterna uppgav 43,6 % att djurhälsopersonal var den primära källan för inhämtning av information om foder och diet, och 24,6 % fick huvudsakligen information från internet (Schleicher et al. 2019). Vidare uppgav 15,6 % “animal nutritionists” eller att djurägaren gjort egen efterforskning (Schleicher et al. 2019). I studien uppgav respondenterna att den viktigaste faktorn som påverkade deras inköp av foder var att fodret skulle ha bästa möjliga näringsinnehåll. I studien undersöktes även var hundägarna köpte foder. Det var 45 % av respondenterna som uppgav att de köpte foder i affärer (Schleicher et al. 2019). Vidare köpte 11,9 % foder hos veterinär och 10,9 % i dagligvaruhandeln (Schleicher et al. 2019). I en studie av Wainwright et al. (2022) uppgav en stor del av hundägarna att de lärt sig utfodra genom tidigare erfarenhet (44 %), av uppfödaren (25 %), av veterinär (9 %), och genom “trial and error” (7 %). I studien av Dodd et al. (2020) uppgav 53 % av respondenterna att de köpte foder i djuraffär medan 31 % angav att de köpte foder i dagligvaruhandeln. Vidare uppgav 30 % av respondenterna att de inhandlade sitt djurs foder online och 14 % att de köpte foder av tillverkaren. En tiondel uppgav hos veterinär och 4 % inhandlade foder i gårds- eller djurfoderbutiker (Dodd et al. 2020). I samma studie var det 3 % av respondenterna som köpte foder av slaktare och 2 % som handlade foder i “big-box stores”.

3. Material och metod

Detta arbete bestod av en litteraturgenomgång med information och tidigare studier om foder och utfodring samt en enkätstudie med frågor gällande utfodring av svenska hundar.

3.1 Litteraturgenomgång

Litteraturgenomgången bestod i huvudsak av vetenskapligt granskade artiklar gällande utfodring av hundar. Totalt användes 18 vetenskapliga artiklar, 5 böcker, 5 webbsidor, 2 lagstiftningar och 1 artikel med riktlinjer från WSAVA (World Small Animal Veterinary Association) i arbetet. Sökningarna efter litteratur gjordes huvudsakligen i databasen Web of Science och antecknades löpande i en söklogg. Sökord som användes i olika kombinationer var dog, dogs, canine, feed*, feeding, food, home, owner, habit, habits, routine*, raw food, barf, obesity, increasing, problem, buy*, vegan, vegetarian, diet, diets, swed*. Lagstiftningar om verksamhet inom djursjukvård och hållande av hundar samt statistik på antalet hundar och hundägare hittades på Jordbruksverkets hemsida. Källor har även hittats genom andra artiklars referenslistor. De artiklar som inkluderades i litteraturgenomgången gav en grund till vilka frågor som ingick i denna enkät. Som inspiration för upplägget på denna enkätstudie har tidigare studentarbete inom praktisk utfodring av katt använts (Andersson & Axelsson 2021).

3.2 Enkätstudie

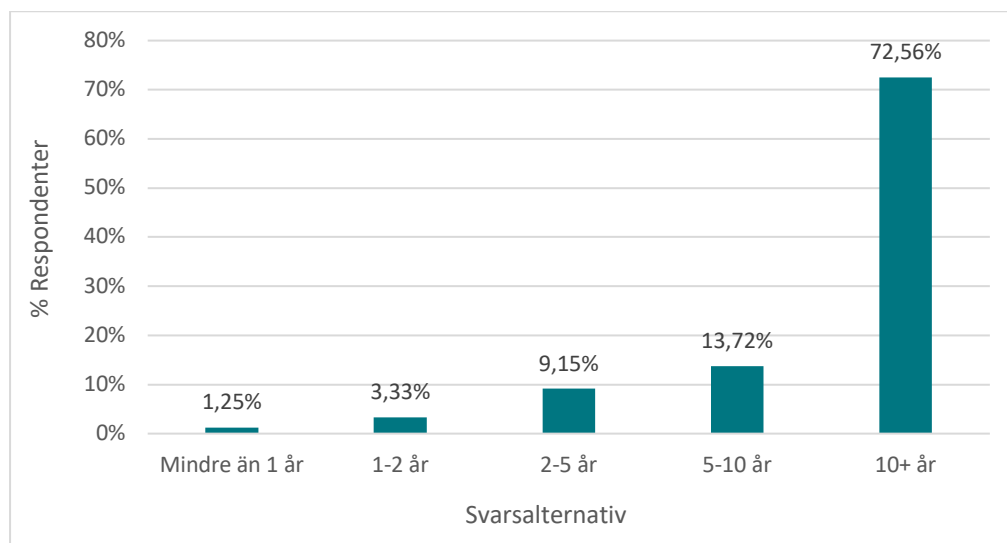
Enkätstudien genomfördes med hjälp av det webbaserade enkätverktyget Netigate och bestod av 15 frågor riktade till hundägare i Sverige. Innan publicering gavs en testversion ut till en mindre grupp deltagare som fick ge respons och synpunkter. Denna grupp bestod av andra djursjukskötarstudenter i årskurs 3, författarnas vänner och familjemedlemmar utan kunskaper inom djursjukvård. Efter revidering distribuerades enkäten i olika hund- och djurrelaterade facebookgrupper och var öppen att svara på i 14 dagar under februari 2022. Enkäten bestod av frågor om hur hunden utfodrades, vilka faktorer som djurägaren ansåg vara viktiga i ett foder, samt om de hade förtroende för djurvårdspersonal att ge råd om foder. Se enkäten

i sin helhet i bilaga 1. Deltagarna informerades om personuppgiftsbehandling (GDPR) och godkände denna för att få fortsätta svara på enkäten. Data som samlades in hanterades anonymt. Respondenter med fler än en hund i hushållet ombads att endast svara för en av dem per enkättillfälle. Respondenten skulle vara minst 18 år och endast en person per hushåll ombads svara för en hund.

3. Resultat

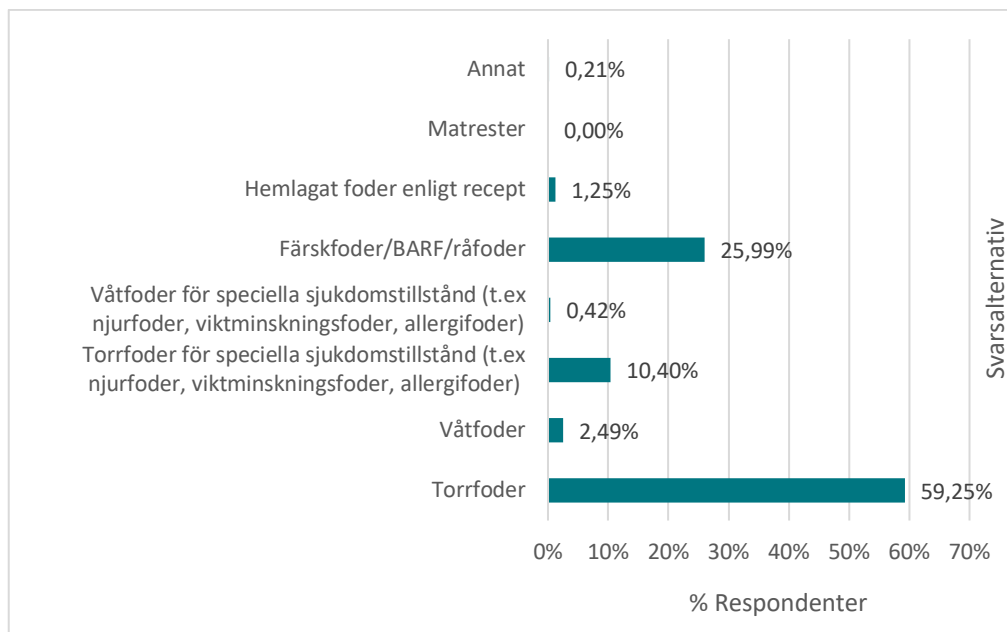
Totalt erhöills 522 enkätsvar. Av dessa var 482 fullständiga och inkluderades i studien. Enkäten hade ett bortfall på 40 enkätsvar som berodde på icke fullständigt ifyllda enkäter, vilket motsvarande ca 8 %. På den första frågan i enkäten fick respondenterna godkänna användandet av personuppgifter (GDPR). Av de fullständiga enkätsvaren hade en respondent nekat GDPR och exkluderades därmed ur studien.

Enkäten fortsatte sedan med frågan “Hur länge har du haft hund? (Sammantaget under ditt liv)”, där majoriteten (73 %) uppgav 10 eller fler år. Sammanställningen av svaren redovisas i figur 1.

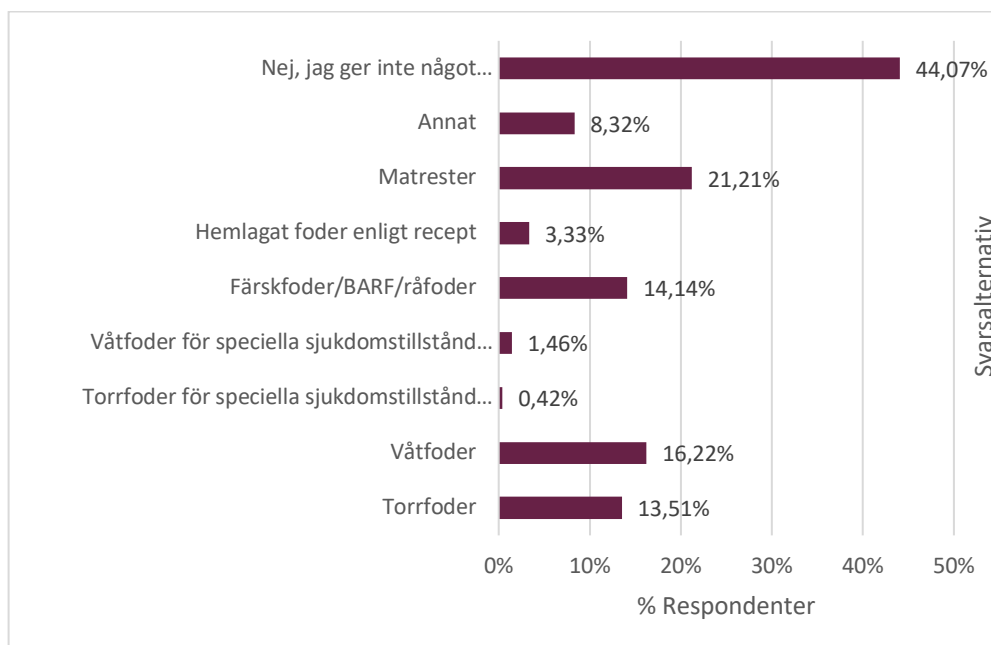
Figur 1. Respondenternas svar på frågan om hur länge de har haft hund under sitt liv.

Av hundägarna uppgav 59 % att torrfoder var den fodertyp som de huvudsakligen utfodrade sin hund med. Det näst vanligaste svarsalternativet som 26 % av respondenterna uppgav var “färskfoder/BARF/råfoder”. En tiondel utfodrade med torrfoder för speciella sjukdomstillstånd. Svarsfördelningen redovisas i figur 2.

Figur 2. Respondenternas svar på frågan om vad de huvudsakligen utfodrar sin hund med.

På frågan “Ger du din hund något foder som komplement till det foder din hund huvudsakligen äter? (Ej fodertillskott då detta besvaras i en senare fråga)” kunde respondenterna fylla i flera alternativ. Det vanligaste alternativet var att de inte gav något kompletteringsfoder (44 %), följt av matrester (21 %), och våtfoder (16 %). Resultatet i sin helhet redovisas i figur 3.

Figur 3. Svarsfördelningen på frågan om vilken typ av foder som ges till komplement till det foder som hunden huvudsakligen äter.

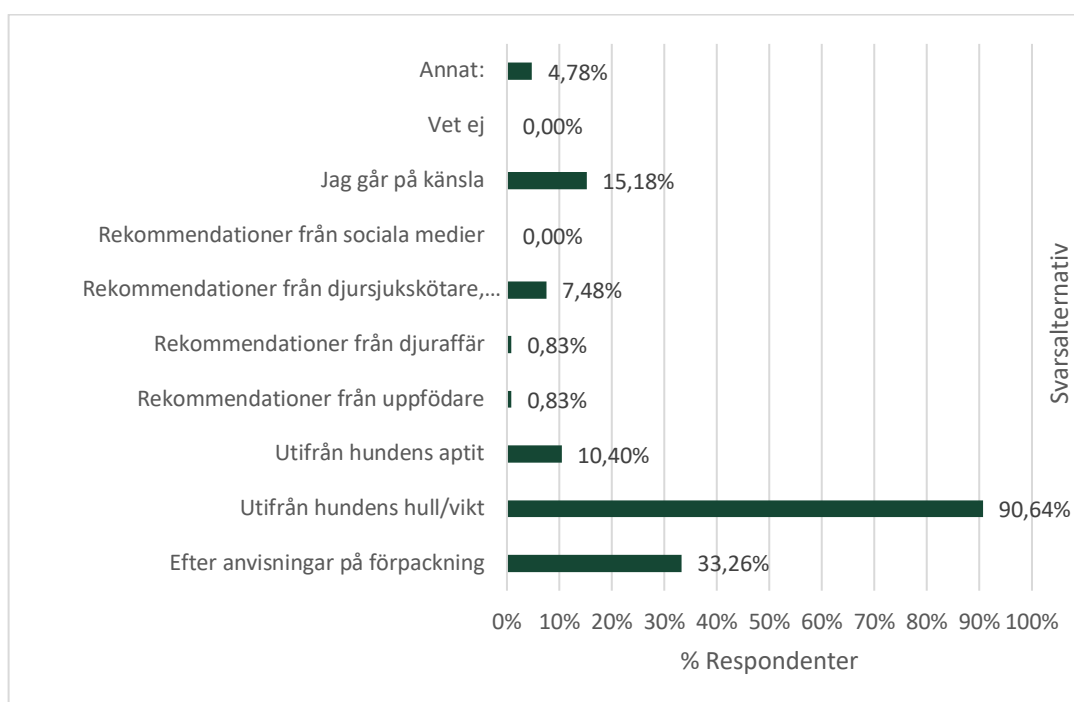
Majoriteten (65 %) av respondenterna uppgav att de utfodrade sin hund två gånger per dag. Utfodring tre gånger per dag var det 20 % som angav. Att utfodra en gång per dag var det endast sex procent av respondenterna som angav. Likaså var det få som angav att hunden utfodrades fyra eller fler gånger om dagen (4 %) eller hade fri tillgång till foder (5 %).

Respondenterna fick fylla i flera svarsalternativ på frågan “Hur utfodrar du din hund?”. Av respondenterna uppgav 91 % att de utfodrar sin hund i skål/på tallrik/fat. Näst vanligast var det att utfodra sin hund utomhus (52 %). Respondenterna hade även möjlighet att ge fritextsvar genom alternativet “annat”. Bland dessa svar var det vanligaste någon typ av aktiveringsleksaker. Resultatet visas i tabell 1 nedan.

Tabell 1. Resultaten på fråga 6 som visar hur respondenterna utfodrar sina hundar.

Svarsalternativ	Antal respondenter (n)	Procent (%)
I skål/ på tallrik/fat	437	90,9
Ur handen	46	9,6
Med bestick	10	2,1
Foderautomat	2	0,4
Fodermatta/labyrintskål (för långsammare utfodring)	108	22,5
På golvet/marken	143	29,7
Min hund äter oftast inomhus	248	51,6
Min hund äter oftast utomhus	14	2,9
Min hund föredrar att äta i sällskap av mig/annan människa	56	11,6
Min hund föredrar att äta i sällskap av annan hund eller annat djur	34	7,1
Min hund föredrar att äta ensam	32	6,7
På promenad	73	15,2
Vid träning	109	22,7
Annat (max en mening):	25	5,2

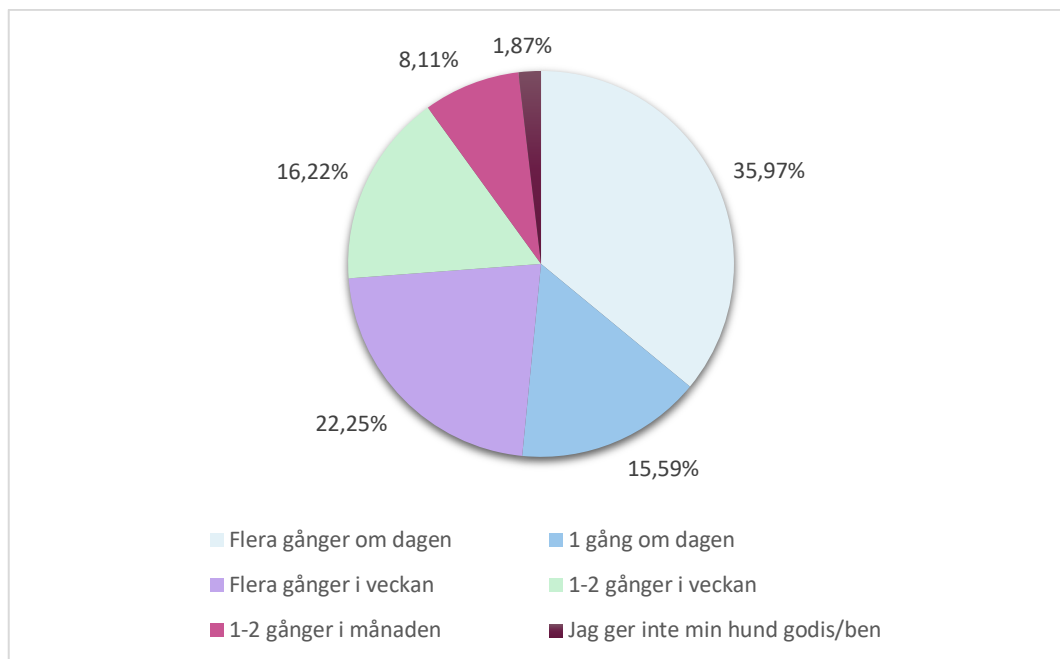
På frågan “På vad baseras mängden foder din hund får?” hade respondenterna möjlighet att välja upp till tre svarsalternativ. Här var det vanligast att respondenterna utgick från hundens hull/vikt (91 %) och efter anvisningar på förpackningen (33 %). Av respondenterna uppgav 15 % att de “går på känsla” och 5 % uppgav “annat” där det vanligaste fritextsvaret var att mängden foder baserades på hundens aktivitetsnivå. En fördelning av respondenternas svar redovisas i figur 4.

Figur 4. Svarsfördelningen på frågan "På vad baseras mängden foder din hund får?"

På frågan "Hur mäter du upp fodret till din hund?" svarade 51 % (n = 246) av respondenterna att de mätte upp foder med hjälp av någon form av volymmått. Detta följt av 25 % (n = 119) som uppgav "med våg", och 14 % (n = 67) "med ögonmått". Det var 6 % (n = 28) som uppgav att de inte mätte upp fodret och 4 % (n = 21) uppgav "annat" där de fick ge fritextsvar. Ett återkommande svar var uppmätning genom exempelvis antal block, korvar, bullar och liknande.

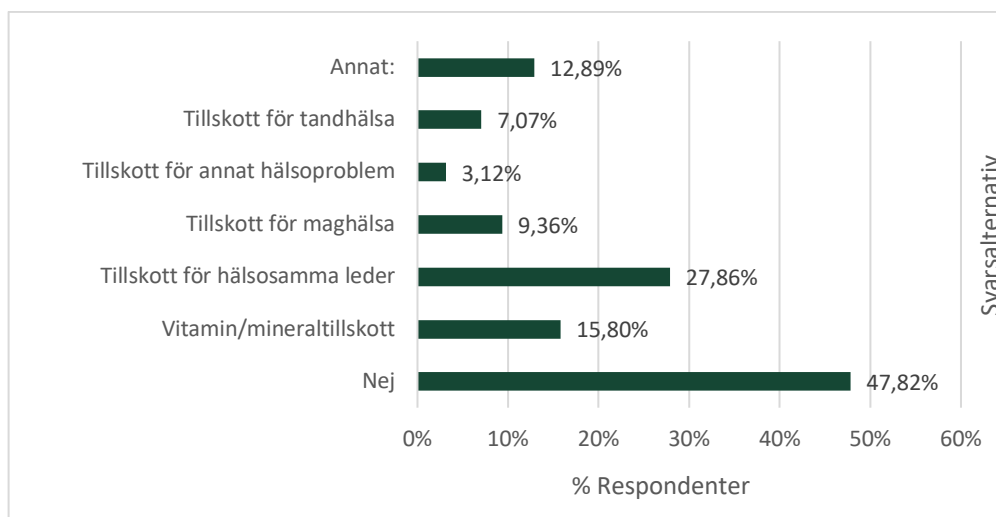
Respondenterna fick även svara på hur ofta de utfodrar sin hund med godis/ben. Godis definierades som t.ex. hemlagat godis, matrester, kakor eller kommersiellt godis som ej marknadsförs som helfoder. De vanligaste svarsalternativen var "flera gånger om dagen", (36 %) följt av "flera gånger i veckan" (22 %). Av respondenterna var det nio stycken (2 %) som inte gav något godis eller ben till sin hund. Se figur 5 för svarsresultaten. De som svarade att de inte gav godis/ben till sin hund slussades vidare till fråga 11.

Figur 5. Resultat för hur ofta respondenten utfodrar sin hund med godis/ben.

De som uppgav att de gav sin hund godis/ben fick på nästkommande fråga uppge anledningar till detta. Respondenterna kunde då välja flera alternativ till varför de gav sin hund godis. Majoriteten, 82 % (n = 389), svarade “Som belöning (Ex. vid träning, promenader, kloklipp)” och 58 % (n = 276) “Som tidsfördriv/berikning”. Av respondenterna uppgav 16 % (n = 75) “bara för att visa kärlek” och 14 % (n = 68) att de gav godis/ben “Som rutin (t.ex. på morgonen, efter jobbet etc.)”. En tiondel (n = 47) uppgav “annat” som alternativ där de fick ge fritextsvar. Av dessa var det 24 som nämnde att de gav godis/ben för hundens tand- /munhälsa.

På frågan “Får din hund någon typ av fodertillskott och i så fall vad? (Ej läkemedel)” kunde respondenterna välja flera alternativ där det vanligaste svaret var “nej” (48 %). Det vanligaste tillskottet var för hälsosamma leder (28 %), följt av vitamin/mineraltillskott (16 %) och “annat” (13 %) där de fick ge fritextsvar. Ett vanligt förekommande svar var olika typer av oljor, som exempelvis laxolja och fiskolja. Svarsfördelningen visas i figur 6.

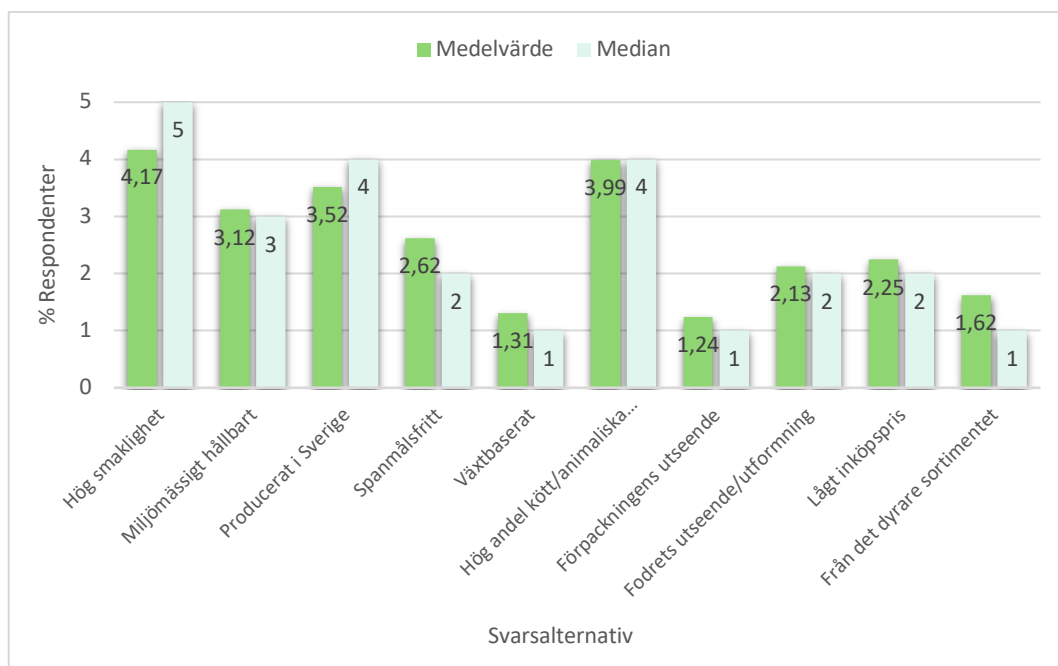

Figur 6. Respondenternas svarsfördelning på frågan "Får din hund någon typ av fodertillskott och i så fall vad? (Ej läkemedel) Du kan välja flera alternativ"

Respondenterna fick även svara på "Hur värderar du följande foderegenskaper på en skala 1–5 där 1 innebär att det är helt irrelevant för ditt foderval och 5 innebär att du lägger mycket stor vikt vid detta i ditt foderval?". Av resultatet kunde utläsas att fodret hade hög smaklighet, var producerat i Sverige och att det hade en hög andel animaliska ingredienser var det som var mest relevant för respondenterna (värde 5). Att fodret var miljömässigt hållbart var också relevant (värde 3). Resterande alternativ fick flest ettor. Median och medelvärde för respektive foderegenskap finns i figur 7. Resultaten redovisas i tabell 2.

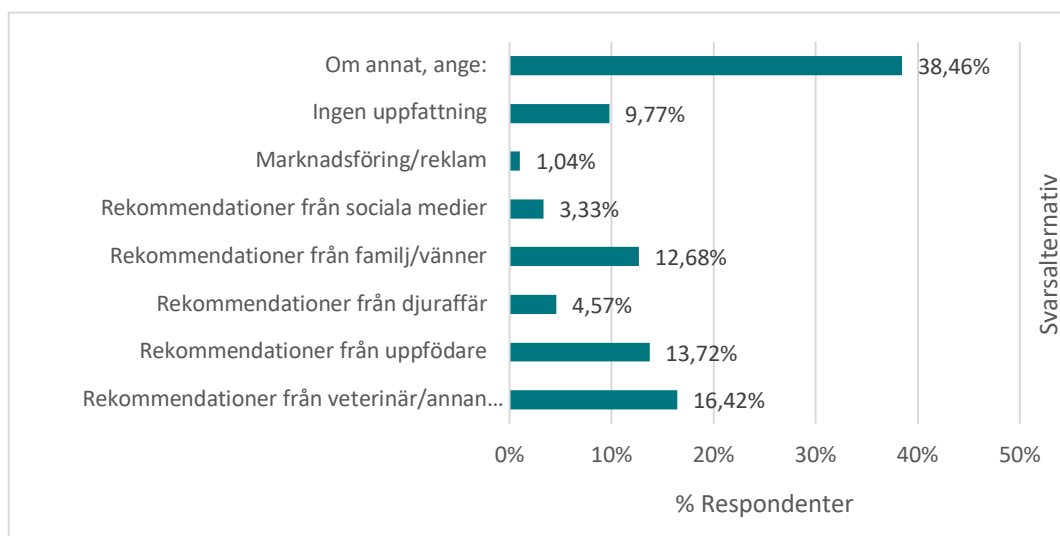
Tabell 2. Svarsfördelningen på frågan om hur respondenterna värderar följande foderegenskaper.

Foderegenskap	1	2	3	4	5	Ingen uppfattning
Att det har hög smaklighet	18 (4%)	11 (2%)	82 (17%)	118 (25%)	235 (49%)	17 (4%)
Att det är miljömässigt hållbart	66 (14%)	54 (11%)	153 (32%)	110 (23%)	66 (14%)	32 (7%)
Att det är producerat i Sverige	64 (13%)	44 (9%)	101 (21%)	90 (19%)	160 (33%)	22 (5%)
Att det är spannmålsfritt	198 (41%)	32 (7%)	69 (14%)	41 (9%)	109 (23%)	32 (7%)
Att det är växtbaserat	352 (73%)	33 (7%)	30 (6%)	5 (1%)	6 (1%)	55 (11%)
Att det har en hög andel kött/animaliska ingredienser	31 (6%)	20 (4%)	84 (17%)	117 (24%)	212 (44%)	17 (4%)
Förpackningens utseende	378 (79%)	51 (11%)	19 (4%)	5 (1%)	1 (0%)	27 (6%)
Fodrets utseende/utformning	220 (46%)	63 (13%)	101 (21%)	55 (11%)	23 (5%)	19 (4%)
Att det har ett lågt inköpspris	176 (37%)	82 (17%)	131 (27%)	57 (12%)	15 (3%)	20 (4%)
Att det är från det dyrare sortimentet	302 (63%)	55 (11%)	65 (14%)	22 (5%)	7 (1%)	30 (6%)

Figur 7. Medelvärde och medianen bland resultaten på frågan om hur hundägarna värderade foderegenskaper. Respondenter som valde "Ingen uppfattning" har exkluderats.

På frågan "Vad påverkade dig att välja det foder du utfodrar din hund med nu?" angav många respondenter svarsalternativet "annat" (38 %) istället för de förvalda svarsalternativen. Bland "annat" fanns fritextsvar som "trial and error", hur hunden mår, om hunden anser att fodret är smakligt och att respondenten gjort egen research. De uppgav även fodrets egenskaper som bidragande faktorer till varför de valde just det fodret de utfodrar sin hund med. Efter detta kom "Rekommendationer från veterinär/annan djurhälsopersonal" som 16 % angav. Se figur 8 samt bilaga 2 för fullständigt resultat.

Figur 8. Resultat på frågan "Vad påverkade dig att välja det foder du utfodrar din hund med nu? Välj det alternativ som stämmer in bäst."

På frågan "Var köper du din hunds huvudsakliga foder?" svarade 44 % (n = 214) "Djuraffär/zoofackhandel", följt av 28 % (n = 134) som svarade "online". Av respondenterna uppgav 11 % (n = 51) att de köpte sin hunds huvudsakliga foder i matvarubutik/dagligvaruhandel, 9 % (n = 44) uppgav "Inget av ovanstående" och 8 % (n = 38) "Hos veterinär".

Enkätens sista fråga var "Har du förtroende för djursjukskötarens/veterinärens förmåga att ge råd angående foder?" där de flesta (49 %) svarade "Ja", 30 % "Nej" och 21 % "ingen uppfattning".

4. Diskussion

Som metod för denna studie valdes enkätstudie, för att möjliggöra ett större urval och få ett så representativt resultat som möjligt med tanke på frågeställningarna. Förutom att nå ut till ett större urval är en enkätstudie även fördelaktig eftersom den är tidseffektiv i jämförelse med till exempel en intervjustudie. Enkäten distribuerades först på Facebook i grupperna Vetbase 1, Vetbase 2. På grund av otillräckligt många svar distribuerades enkäten senare även i facebookgrupperna Veterinär- och DSS-studenter på SLU, Vi som älskar hundar, Hundcoachen samt i författarnas kursgrupp. Detta för att nå ut till så många svenska hundägare som möjligt. Med tanke på att enkäten distribuerades till personer verksamma eller utbildar sig inom djursjukvård bör detta tas i beaktning vid tolkning av resultatet. Personer som är medlemmar i dessa grupper har utbildat sig eller utbildar sig inom näringsfysiologi och foder och besitter därmed troligen större kunskap än den ”vanliga” hundägaren. Det kan särskilt ha påverkat resultatet på frågan om förtroendet till djurhälsopersonal. ”Vetbase”-grupperna hade dock betydligt fler medlemmar än studentgrupperna, och majoriteten av enkätsvaren inkom innan den distribuerades i de sistnämnda. Det är dock en faktor som kan ha påverkat representativiteten och lett till en bias. När enkäten distribuerades inkluderades en beskrivning av enkäten med information om enkätens syfte, vad den inkluderade för typ av frågor, vilka respondenter som efterfrågades samt ungefär hur lång tid enkäten skulle ta att besvara. I slutet av denna text ombads respondenterna att dela enkäten vilket innebär att det inte går att veta exakt vart den hamnat och vilka personer den nått. En nackdel med denna typ av distribuering är, som nämnt, oförmågan att kontrollera vilka respondenter som deltar i enkäten, vilket kan leda till ett vinklat urval och därmed en selektionsbias. Frågor om vart respondenterna kom ifrån, ålder, kön med mera inkluderades ej, vilket bidrar till att urvalet inte är representativt för alla Sveriges hundägare. Urvalets storlek samt valet av distribution är andra faktorer som gör att resultatet inte är representativt för hela Sveriges befolkning. Som tidigare nämnts finns det cirka 750 000 hundägare registrerade i Sverige, och det var endast 481 personer som inkluderades i enkäten. För att få ett mer representativt resultat hade urvalet behövt vara betydligt större. Om en intervjustudie istället hade gjorts hade fler aspekter kring utfodring kunnat fångas upp och en del missförstånd kunnat undvikas. En sådan studie var inte möjlig att genomföra på grund av begränsad tidsram och hade krävt enormt mycket arbete

och databearbetning. För att säkerställa att enkätstudiens frågor och svar var tydliga och relevanta distribuerades först en testenkät. Efter återkoppling från respondenterna reviderades enkäten och frågor och svar utvecklades utifrån detta. Frågeställningarna kunde besvaras med hjälp av enkätsvaren. Med hjälp av litteraturgenomgången kunde resultatet från denna studie även jämföras med resultaten från andra liknande studier. En del böcker inkluderades som referenser i litteraturstudien eftersom studier inom vissa områden saknades. Risken med att använda böcker som referens är att informationen i dem riskerar att vara daterad och bör därmed tolkas med försiktighet. I detta arbete användes böcker huvudsakligen för inhämtning av information av mer grundläggande karaktär för att undvika inkorrekt information.

Studien av Sallander et al. (2010) var begränsad till renrasiga försäkrade hundar i åldrarna ett till tre år vilket gör att resultatet inte är representativt för alla hundar i Sverige. Data som ingick i samma studie var dessutom äldre (från 1999) vilket kan innebära att trender och utbudet av foder troligen såg annorlunda ut då jämfört med idag. Till skillnad från studien av Sallander et al. (2010) var denna studie mindre begränsad och tillät en bredare variation på urvalet. Begränsningarna som gjorts i denna studie var att hunden skulle vara minst ett år gammal. Detta för att utesluta valpar som har speciella utfodrings- och näringsbehov. En annan begränsning som gjordes var att respondenten skulle vara minst 18 år gammal. Detta för att säkerställa att enkäten besvarades av den som troligtvis är ansvarig för hunden och står för inköpet av foder, samt för att minimera oseriösa svar. Dock betyder inte detta att en yngre person i hushållet inte kan vara den som har bäst koll på hunden och står för inköpen. Det kan inte heller kontrolleras att alla som svarat på enkäten faktiskt är över 18 år. Majoriteten av respondenterna i denna studie hade haft hund i över tio år (73 %), vilket innebär att de troligen har en del erfarenhet när det gäller utfodring och foder.

I denna studie uppgav en majoritet, 69 % (n = 285) av hundägarna, att de huvudsakligen utfodrar sin hund med torrfoder, varav 10 % (n = 50) torrfoder för specifika sjukdomstillstånd och det näst vanligaste alternativet var utfodring med huvudsakligen färskfoder/BARF/råfoder (26 %). Enligt Sallander et al. (2010) utfodrades 95 % av hundarna med torrfoder, och 6 % åt endast torrfoder. Det är svårt att jämföra resultatet från denna studie med studien av Sallander et al. (2010), då det saknas information om hur stor andel av dessa hundar som huvudsakligen åt torrfoder samt hur många som fick BARF eller råfoder inkluderat i sin diet. Till skillnad från studien av Sallander et al. (2010) fick hundägarna i denna studie uppges om de gav något foder som komplettering till sin hund, där 44 % av respondenterna svarade att de inte gav något kompletteringsfoder. En tänkbar orsak till detta kan vara enkelheten i att endast ha en typ av foder att hantera och dosera. Det hade varit

intressant att undersöka vilken typ av foder dessa respondenter huvudsakligen utfodrade sina hundar med. En hel del av respondenterna i denna studie uppgav att de inkluderade färskfoder/BARF/råfoder i sin hunds diet (40 %). Utfodring med råfoder har kopplats till vissa risker. Till exempel undersöktes förekomsten av *Escherichia coli* (*E. coli*) i råfoder i en svensk studie av Nilsson (2015). Resultatet av studien visade att *E. coli* fanns i samtliga prover, och förekomst av Extended Spectrum Beta-Lactamas (ESBL) hittades i 23 % av proverna. I en annan studie av Schmidt et al. (2018) undersöktes och jämfördes den fekala mikrobiotan och metabolomen hos hundar som utfodrades med kommersiellt foder respektive BARF. Resultatet i samma studie visade en rubbning i mikrobiotan på grund av bland annat en ökad halt av *E. coli* och Streptokocker hos de hundar som utfodrades med BARF. Andra potentiella nackdelar vid utfodring med råfoder är risken för främmande kropp/föremål i gastrointestinalkanalerna, skador på tänderna och parasiter (Gajanayake et al. 2011). Studien av Dodd et al. 2020 tar även upp riskerna för tandfrakturer och tarmobstruktion vid utfodring med ben. Det har även visats att näringsinnehållet förändras vid tillagning av råvaror, smältbarheten förändras och upptaget av vissa ämnen försämras/förbättras (Gajanayake et al. 2011). Detta är viktigt för hundägare att känna till då de kanske ger en tillagad produkt till sin hund i tron om att de då får i sig näringsinnehållet som angetts för en otillagad produkt och vice versa.

I denna studie var det 5 % (n = 22) av respondenterna som gav hemlagat som huvudsakligt foder eller komplement, och 21 % (n = 102) uppgav att de gav matrester till sin hund. Dock är det okänt hur många respondenter som gav matrester som godis, då godis i en senare fråga definierades som "hemlagat godis, matrester, kakor eller kommersiellt godis som ej marknadsförs som helfoder". I studien av Sallander et al (2010) fick 79 % av hundarna matrester och 14 % hemlagat. I studien av Dodd et al. (2020) var det 81 % av hundarna som fick matrester. Dessa siffror skiljer sig väldigt mycket från resultatet från denna studie. En möjlig orsak till detta skulle kunna vara att en fråga som specifikt efterfrågade om respondenterna gav matrester eller hemlagat till sin hund inte inkluderades, vilket möjligen hade kunnat höja denna siffra. Detta eftersom respondenterna möjligtvis inte såg matrester som varken hundens huvudsakliga foder eller komplementfoder och inte heller som godis då hunden exempelvis fick matrester när det blev över någon gång i veckan. Det är lätt att en hemlagad diet blir obalanserad och att hundens näringsbehov inte uppfylls, därmed behöver en sådan diet kompletteras med vitamin- och mineraltillskott (Pedrinelli et al. 2021). I studien av Pedrinelli et al. (2021) var inga av recepten som inkluderades kompletta och balanserade.

Resultatet från denna studie visade att de flesta hundägare utfodrade sin hund två gånger om dagen (65 %) vilket stämmer överens med tidigare studier (Sallander et al 2010; Bland et al. 2009). I studien av Sallander et al. (2010) utfodrade 66 % två gånger om dagen, och i studien av Bland et al. (2009) utfodrade 60 % två gånger om dagen. I denna studie hade 5 % av hundarna fri tillgång till foder, vilket stämmer överens med resultaten från studien av Bland et al. (2009), som också visade att 5 % hade fri tillgång till foder. I studien av Sallander et al (2010) hade däremot 17 % av hundarna fri tillgång till foder och alla utom en av dessa utfodrades med torrfoder. Anledningen till detta resultat skulle kunna bero på att studien av Sallander et al. (2010) är gjord på data från 1999. Synen på våra djur förändras, det kan tänkas att folk idag är mer måna om hur de utfodrar sin hund och det breda foderutbudet med exempelvis råfoder som finns idag begränsar möjligheten att utfodra *ad libitum*.

Resultaten från frågan om hur hundägarna utfodrade sina hundar visade att det fanns en variation mellan hur hundarna utfodrades, vilket innebär att hundarna möjligtvis var vana vid att utfodras på ett visst sätt. Denna information kan vara väldigt användbar för djurhälsopersonal. Många inneliggande patienter har nedsatt aptit och riskerar därför att bli undernärda (Wortinger & Burns 2015). Därmed är det kritiskt att sjuka djur får i sig den näring de behöver och det är viktigt för djurvårdspersonal att hitta sätt för att få inneliggande patienter att äta. Det vanligaste svaret var att äta ur skål/tallrik eller fat, men till exempel visade resultaten att nästan en tredjedel utfodras på golvet/marken. Detta bör tas i beaktning då alla hundar på en stationärvårdsavdelning kanske inte vill äta ur en skål. Resultaten visade att hundarna i studien hade olika preferenser, vissa föredrog att äta ensamma medan andra ville ha sällskap av andra hundar eller människor. Djurvårdspersonal kan därmed ha stor nytta av att fråga djurägaren, inte bara vad, utan också hur hunden brukar äta hemma. Detta för att spara tid och resurser och kunna erbjuda så bra vård som möjligt för patienten. På denna fråga uppgav dock 52 % att deras hund oftast äter inomhus. Detta innebär att det borde varit 48 % som svarat att deras hund oftast äter utomhus, men endast 3 % har fyllt i det svarsalternativet. Om de resterande 42 % äter lika mycket ute som inne, kan inte säkerställas. Möjligtvis kan olika tolkningar gjorts av olika respondenter. Denna eventuella felkälla kunde ha undvikits om en fråga angående detta ställts separat. En bias kan även ha uppstått på denna fråga då djurägaren har uppskattat om hunden föredrog att äta ensam eller i sällskap. I hushåll där det endast fanns en hund kan detta ha varit svårt för hundägaren att avgöra. Frågan ställdes dock i syfte att se en variation i utfodringsrutiner och vanor, och inte för att göra någon jämförande analys av statistiken. Respondenterna ombads att fylla i de svarsalternativ som

stämde in på utfodringen av deras hund, och tolkningen av resultaten får därmed göras med hänsyn till att de svarat utifrån deras egen bedömning.

På frågan "På vad baseras mängden foder din hund får?" kunde respondenterna välja ett till tre svarsalternativ för att undersöka vilka alternativ som var vanligast förekommande bland respondenterna. I denna studie var det vanligast att djurägarna utgick från hundens hull/vikt när de valde vilken mängd foder deras hund skulle få. Alla djurägare har troligtvis inte full koll på vad deras hund bör väga eller hur hullbedömning utförs, så deras hundar skulle möjligtvis kunna vara under- eller överviktiga utan att de själva är medvetna om det. Enligt en studie av Kluess et al. (2021) lyckades enbart 52 % av hundägarna uppskatta rätt body condition score på sin hund. En annan studie visade också på hur svårt det är att uppskatta kroppshullet korrekt, där 66 % av hundägarna hullbedömde felaktigt, och vid användning av en visuell skala var det 65 % som inte lyckades (Eastland-Jones et al. 2014). Dessa studier tyder på att det är en utmaning att utföra korrekta hullbedömningar trots användning av hjälpmedel. När respondenterna i denna studie fick uppge på vad de baserade mängden foder de gav till sin hund inkom många fritextsvar om att fodermängden baserades på hundens aktivitetsnivå, till exempel då hunden användes vid jakt eller tävling. Som tidigare tagits upp leder en negativ energibalans till katabolism. När djuret gör av med mer energi, till exempel vid träning eller jakt, ökar därmed energibehovet för att hålla vikten och undvika viktnedgång. Det hade därför varit bra att ha med detta som svarsalternativ i enkäten då det är relevant och något som också påverkar fodermängden.

Strax över hälften (51 %) av respondenterna i denna studie uppgav att de mätte upp fodret med någon form av volymmått. Exaktheten vid uppmätning av foder med hjälp av måttkopp undersöktes i en studie av German et al. (2011). I studierna inkluderades bland annat sex olika extruderade och kommersiella torrfoder dieter samt den måttkopp som tillverkaren skickade med. Studiernas resultat visade att precisionen vid uppmätning av fodren var dålig, där en underskattning på 18 % (18 % mindre än den avsedda mängden) till en överskattning på så högt som 80 % (80 % mer än den avsedda mängden) noterades. I samma studie nämndes att en sådan inexacthet vid uppmätning av fodret kan leda till att djuren långsamt går upp i vikt och eventuellt även drabbas av fetma. På frågan om hur hundägarna mätte upp fodret till sin hund som ingick i denna enkät, hade det varit fördelaktigt om respondenterna kunde välja flera alternativ. Detta eftersom det inkom många fritextsvar där hundägarna uppgav att de använde en kombination av till exempel volymmått och ögonmått.

Nästan alla respondenter i denna studie (98 %) uppgav att de gav godis/ben till sin hund, och en majoritet (52 %) gav godis en eller flera gånger per dag, vilket stämmer överens med resultat från tidigare litteratur. I studien av White et al. (2016) gav 96 % godis och i studien av Morelli et al. (2019) gav 57 % av hundägarna godis till sin hund en eller flera gånger per dag. Resultatet från studien av White et al. (2016) visade att 69 % gav kommersiella godsaker minst en gång om dagen. Olika studier definierar "godsaker" på olika sätt och många studier skiljer på kommersiellt och icke-kommersiellt godis vid datainsamling och redovisning av data, vilket försvårar jämförelser mellan olika studier. Användandet av godis är vanligt förekommande, vilket stämmer överens med denna och flertalet studier (Sallander et al. 2010; White et al. 2016; Morelli et al. 2019). Majoriteten av respondenterna i den aktuella studien uppgav att de gav godis som belöning (82 %). I studien av Morelli et al. 2019 var det också vanligast att ge sin hund godis som belöning. Vid träning kan förutom godis även lek och kel användas som belöning. En möjlig orsak till att flera av respondenterna i studierna valde att ge just godis som belöning kan vara att det motiverade just deras hund mest eller för att det gick lätt och fort att ge. Enligt Freeman et al. (2011) ska inte den dagliga givan av godis överstiga 10 % av det dagliga kaloriintaget. Något som inte framgick av enkätstudien i det här arbetet var mängden godis respondenterna gav till sin hund. Resultatet från en sådan fråga hade dock varit svårtolkat och uteslöts därmed då till exempel "antal bitar" är beroende på typen av godis som ges. Vidare hade det varit intressant att undersöka vad för typ av godsaker som var vanligast förekommande bland respondenterna. Om de deltagande hundägarna tog godis ur den dagliga fodergivan framgick inte heller, något som är relevant ur näringssynpunkt. Att ge en stor del godis kan påverka kosten negativt på så sätt att det tillför ytterligare kalorier och näringsämnen utöver det som tillhandahålls i fodret. Detta leder i sin tur till viktuppgång. Om djurägaren dessutom kompenserar för godiset genom att ta bort en del av den dagliga fodergivan riskerar dieten att bli obalanserad. Dessa aspekter hade varit intressanta att undersöka men då det inte passade denna studies frågeställningar exkluderades ingående frågor om godis. Fler studier som undersöker godisvanor hos svenska hundar behövs för att kunna dra några större slutsatser.

De flesta respondenter i denna studie (52 %) gav någon typ av fodertillskott och det vanligaste var tillskott för hälsosamma leder. Vilka ämnen som inkluderades i denna gruppering specificerades dock inte vilket gör det svårt att jämföra detta resultat med andra studier där ämnena specificeras. Av respondenterna gav 16 % vitamin-/mineraltillskott och vidare hade det varit intressant att undersöka vilken typ av foder dessa respondenter utfodrade sina hundar med. Beroende på om detta foder var ett helfoder eller inte, påverkas näringsbalansen. Ett komplett och balanserat helfoder innehåller alla de näringsämnen som hunden behöver i rätt

mängd och om man tillsätter mineraler till en sådan diet riskerar den att bli obalanserad och i värsta fall även skadlig (Wortinger & Burns 2015). Till exempel kan stora mängder av kalcium leda till sjukdomar i skelettet hos hundar av större raser (Case et al. 2011). På grund av tidsramen för denna studie gjordes ingen undersökning av vilken typ av foder dessa respondenter utfodrade sin hund med. Jämförelsevis fick nästan var tionde hund som deltog i en studie av Freeman et al. (2006) kosttillskott. I samma artikel exkluderades dock hundar som åt en terapeutisk diet, vilket kan ha resulterat i en urvalsbias. I studien av Sallander et al. (2010) gav ungefär en fjärdedel av respondenterna vitamin och/eller mineraltillskott. Att fler respondenter i den aktuella studien angav att de gav någon typ av fodertillskott kan bero på att denna studie är nyare och att det nu är vanligare med utfodring av råfoder som tidigare beskrivet behöver kompletteras. En annan anledning skulle kunna vara att hunden idag ses mer som en familjemedlem än den gjorde förr. I den tidigare nämnda studien av Schleicher et al. (2019) tar de upp att det blivit vanligare med antropomorfism av djur. Vidare beskrivs det att trender inom kost och näring på humansidan avspeglar sig på djursidan (Schleicher et al. 2019). Detta kan ha resulterat i att hundägare idag är mer måna om hundens näringsbehov och tenderar att likvärdiga deras hunds hälsa med sin egen. Det saknas studier som undersöker exakt vilka typer av fodertillskott som ges till svenska hundar och i vilken utsträckning.

Respondenterna ansåg att den viktigaste foderegenskapen var hög smaklighet. Vad som menas med hög smaklighet definierades dock inte och respondenterna kan därmed ha resonerat olika kring detta. Möjligen kan fodret anses ha hög smaklighet om hunden över huvud taget äter det, men andra kanske anser att fodret har hög smaklighet endast om hunden äter det med mycket god aptit. Att fodret hade en hög andel animaliska produkter var också viktigt för hundägarna i studien, vilket kan bero på uppfattningen om att utfodring med råfoder och hemlagat är mer naturligt och hälsosamt för hunden, vilket nämns i den tidigare artikeln av Dodd et al. (2020). Råfoder innehåller som tidigare nämnt, ofta mycket animalier, och en stor del av respondenterna i denna studie gav råfoder till sin hund vilket kan förklara varför denna foderegenskap värderades så högt. Att fodret var lokalt producerat och miljömässigt hållbart var också egenskaper som värderades högt, vilket tyder på att miljön är en faktor som spelar roll för respondenterna. Dessutom var miljö en faktor som hade större betydelse än ekonomi. Det skulle kunna innebära att hundägarna kan vara villiga att betala mer för ett foder som är närproducerat eller har liten påverkan på miljön. Resultatet skulle även kunna bero på att ekonomi är ett känsligt ämne och respondenterna kanske värderade priset lågt eftersom de önskar att det hade mindre betydelse än det faktiskt har. Uppfattningen bland de respondenterna som tyckte det var viktigt att fodret var lite dyrare skulle kunna vara att ett dyrare pris innebär bättre kvalitet.

Vid bearbetning av enkätstudiens resultat observerades fritextsvar som inte var relevanta, vilket troligen berodde på missförstånd på grund av otydlig frågeformulering. Detta var särskilt utmärkande på frågan "Vad påverkade dig att välja det foder du utfodrar din hund med nu?", där det inkom 185 (38 %) fritextsvar. Respondenterna kunde bara välja ett svarsalternativ. Det som efterfrågades var varifrån de hört talas om fodret och vem som rekommenderat det vilket kunde varit mer tydligt i frågeformuleringen. Utifrån fritextsvaren observerades det att respondenterna uppfattade denna fråga som att det efterfrågades vilka foderegenskaper de tyckte var viktiga och därmed påverkade dem att välja just det fodret. Detta medförde att resultatet var svårtolkat. Det näst vanligast förekommande svarsalternativet, efter "annat", var att de inhämtade informationen från veterinär/annan djurhälsopersonal (16 %), vilket belyser vikten av att djurhälsopersonal behöver ha kunskap om foder och utfodring samt hur man utbildar djurägare på bästa sätt.

Av respondenterna i denna studie var det 44 % som köpte sin hunds foder i djuraffär eller zoofackhandel. Detta innebär att kunskap inom nutrition och utfodring är mycket viktigt även för personal inom denna kategori och inte bara för djurhälsopersonal. Detta eftersom de behöver kunna ge adekvat information om foder när de rådfrågas av djurägare i butik. Resultatet från denna studie där 8 % inhandlade foder hos veterinär överensstämmer med tidigare resultat från Dodd et al. (2020), i vilken en tiondel av respondenterna uppgav att de köpte foder hos veterinär. I samma studie var det 31 % av hundägarna som gjorde sina foderinköp online, vilket också överensstämmer med resultatet från denna studie där denna kategori utgjordes av 28 % av respondenterna. Det är svårt att jämföra en del av resultatet i denna studie om var inköp av foder gjordes med resultatet från utländska studier då de använder sig av termer som inte går att översätta till svenska. Till exempel använde sig Dodd et al. (2020) av termen "big-box stores" och i Schleicher et al. (2019) användes uttrycken "large specialty stores" och "small "boutique" specialty stores". Vad som menades med "specialty" definierades inte, vilket innebär att det inte är jämförbara med matvarubutiker/dagligvaruhandel. I den aktuella studien uppgav 55 % av respondenterna att de inhandlade foder i affärer av olika slag. I enkätstudien av Dodd et al. (2020) var det i stället 84 % som inhandlade foder i olika affärer. Respondenterna i studien av Dodd et al. (2020) hade dock möjlighet att välja flera svarsalternativ, vilket inte var möjligt i den aktuella studien och medför att resultaten inte är jämförbara med varandra.

Det var intressant att se hur många av respondenterna som inte litade på djurhälsopersonal när det gäller foderrådgivning trots deras professionella kompetens och utbildning. Personal inom djurens hälso- och sjukvård är skyldiga

att arbeta efter vetenskap och beprövad erfarenhet, vilket står beskrivet i Lag (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård. En möjlig orsak till avsaknaden av förtroende skulle kunna vara att utfodring med råfoder är en ökande trend bland hundägare och detta är något som djurhälsopersonal kanske inte rekommenderar på grund av bristande/avsaknad av evidens samt påvisade nackdelar med sådan utfodring. I studien av Dodd et al. (2020) nämns att synen på djurfoderindustrin samt synen på djurhälsa och nutrition skiljer sig åt mellan de hundägare som utfodrar med råfoder och de som utfodrar sina hundar med konventionella dieter. Till exempel hade de som utfodrade sina djur med råfoder lägst förtroende för veterinärer när det kom till foderrådgivning. I samma studie tar de även upp att vissa påstår att hemmagjorda dieter och råfoder kan höja energin, främja hälsan och bota cancer, något som inte kan stötts upp av vetenskapliga evidens. Troligen grundar sig dessa påståenden i anekdotiska evidens. Det har rapporterats en hel del risker med sådan typ av utfodring (Dodd et al. 2020). Till exempel kan djuren såväl som vi människor drabbas av infektioner till följd av utfodring med en diet som innehåller råfoder (Dodd et al. 2020). Resultatet från det aktuella arbetet kan vara användbar för djurhälsopersonal då de genom att veta att det finns en hel del hundägare i Sverige som inte litar på djurhälsopersonalens förmåga att ge rådgivning om foder kan ändra sitt sätt att utbilda och prata med djurägare för att förhoppningsvis kunna ändra denna uppfattning. Exempelvis skulle man kunna bli bättre på att hänvisa till forskning vid rådgivning. Eftersom det finns många olika fodertyper och utfodringssätt att välja mellan, är det av stor vikt att hundägare får korrekt information och rådgivning angående utfodring. Mycket missvisande information sprids på internet och det är svårt för djurägare att idag välja rätt typ av utfodring till sin hund (Schleicher et al. 2019). Genom god kunskap om olika fodertyper och huruvida de tillgodoser djurens näringsbehov kan djursjukskötare förmedla rätt information till djurägare (Gajanayake et al. 2011).

Ett förslag på en framtida studie är att undersöka hur utfodringsrutinerna hänger ihop med övervikt. En sådan studie hade kunnat genomföras genom att en kunnig inom djurens hälso- och sjukvård utför hullbedömning av hundar och att detta kombineras med resultat från en enkätstudie likt denna, innehållande frågor om utfodring. Vid databearbetning kan jämförelser göras för att hitta eventuella samband mellan utfodring och hundens vikt. Med hjälp av data från denna studie skulle även en undersökning om hur utfodringsrutinerna korrelerar med förtroendet för djurhälsopersonal kunna göras. En sådan undersökning skulle även kunna hjälpa till att bekräfta eller motbevisa hypotesen om att de som utfodrar sina hundar med råfoder har lägre förtroende för djurhälsopersonalens förmåga att ge råd om foder. Om tidsramen för detta arbete hade varit mindre begränsad hade en sådan undersökning kunnat utföras genom att bryta ut vad de som svarade nej på denna fråga utfodrade sina hundar med. På grund av studiens frågeställningar,

begränsning i tid och omfattning, genomfördes ej en sådan jämförelse. Vidare hade det även varit intressant att undersöka hur många som ger växtbaserat foder till sin hund, och hur stor del av de respondenterna som själva åt en växtbaserad diet, med tanke på den ökande antropomorfismen av djur. Detta hade kunnat undersökas med hjälp av en enkätstudie.

4.1 Konklusion

I enlighet med tidigare studier utfodrades majoriteten av hundarna i denna enkätstudie två gånger dagligen. I likhet med resultat från tidigare litteratur var det i denna studie mycket vanligt att ge godis/ben till sina hundar och en majoritet av hundägarna gav det en eller fler gånger per dag. Resultaten visade också på att hundar hade olika preferenser och vanor gällande utfodring. Detta är viktigt för djurhälsopersonal att känna till för att kunna individanpassa utfodringen på exempelvis en stationärvårdsavdelning och på så sätt främja hundens återhämtning och undvika onödigt nyttjande av resurser. Vidare är informationen från denna studie även användbar för djurhälsopersonal, då de har en betydande roll vid rådgivning och utbildning av djurägare. Detta med tanke på de trender som finns inom foder samt eftersom prevalensen av övervikt och användandet av godsaker ökar. Att råfoder är vanligt förekommande bland hundägare framgick av både tidigare litteratur såväl som denna studie. Vidare visade resultatet från denna studie att nästan var tredje respondent inte hade förtroende för djurhälsopersonalens förmåga att ge råd gällande foder, vilket kan grunda sig i att utfodring med råfoder saknar vetenskaplig grund och djurhälsopersonal är skyldiga att arbeta efter vetenskap och beprövad erfarenhet. Begränsningarna med studien, som exempelvis urvalets storlek och valet av distribution, innebär att resultatet inte är representativt för hela Sveriges population av hundägare. Detta medför att resultatet från denna studie bör tolkas med försiktighet och fler studier inom ämnet behövs för att kunna dra större slutsatser om hur svenska hundar utfodras.

Referenser

- Andersson, J. & Axelsson, C. (2021). *Praktisk utfodring av katter i Sverige – En enkätundersökning om hur kattägare utfodrar sina katter och var de hämtar information om foder*. Sveriges Lantbruksuniversitet. Djursjukskötarpogrammet.
- Bland, I.M., Guthrie-Jones, A., Taylor, R.D. & Hill, J. (2009). Dog obesity: Owner attitudes and behaviour. *Preventive Veterinary Medicine*. 92 (4), 333–340. <https://doi.org/10.1016/j.prevetmed.2009.08.016>
- Bosch, G., Hagen-Plantinga, E.A. & Hendriks, W.H. (2015). Dietary nutrient profiles of wild wolves: insights for optimal dog nutrition?. *British Journal of Nutrition*. 113 (S1), 40–54. <https://doi.org/10.1017/S0007114514002311>
- Case, L.P., Daristotle, L., Hayek, M.G. & Raasch, M.F. (2011). *Canine and Feline Nutrition*. 3 uppl. <https://doi.org/10.1016/B978-0-323-06619-8.10017-9>
- Dodd, S., Cave, N., Abood, S., Shoveller, A-K., Adolphe, J. & Verbrugghe, A. (2020). An observational study of pet feeding practices and how these have changed between 2008 and 2018. *Veterinary Record*. 186 (19), 643–643. <https://doi.org/10.1136/vr.105828>
- Dodd, S.A.S., Cave, N.J., Adolphe, J.L., Shoveller, A.K. & Verbrugghe, A. (2019). Plant-based (vegan) diets for pets: A survey of pet owner attitudes and feeding practices. *PLOS ONE*. 14 (1). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0210806>
- Eastland-Jones, R.C., German, A.J., Holden, S.L., Biourge, V. & Pickavance, L.C. (2014). Owner misperception of canine body condition persists despite use of a body condition score chart*. *Journal of Nutritional Science*. 3, 1-5. <https://doi.org/10.1017/jns.2014.25>
- Fascetti, A.J. & Delaney, S.J. (2012). Commercial and Home-Prepared Diets. I: Fascetti, A.J. & Delaney, S.J. (red) *Applied Veterinary Clinical Nutrition*. Ames, Iowa: Wiley-Blackwell. 95-107. <https://doi.org/10.1002/9781118785669.ch8>
- Freeman, L., Becvarova, I., Cave, N., MacKay, C., Nguyen, P., Rama, B., Takashima, G., Tiffin, R., Tsjimoto, H. & van Beukelen, P. (2011). WSAVA *Nutritional Assessment Guidelines*. *Journal of Small Animal Practice*. 52 (7), 385–396. <https://doi.org/10.1111/j.1748-5827.2011.01079.x>
- Freeman, L.M., Abood, S.K., Fascetti, A.J., Fleeman, L.M., Michel, K.E., Laflamme, D.P., Bauer, C., Kemp, B.L.E., Van Doren, J.R. & Willoughby, K.N. (2006). Disease prevalence among dogs and cats in the United States and Australia and proportions of dogs and cats that receive therapeutic diets or dietary supplements. *Journal of the American Veterinary Medical Association*. 229 (4), 531–534. <https://doi.org/10.2460/javma.229.4.531>

- Gajanayake, I., Lumbis, R., Greet, G. & Girling, S. (2011). Nutrition and feeding. I: Cooper, B., Mullineaux, E., & Turner, L. (red.) *BSAVA Textbook of Veterinary Nursing*. Gloucester: British Small Animal Veterinary Association. 305–345.
- German, A.J., Holden, S.L., Mason, S.L., Bryner, C., Bouldoires, C., Morris, P.J., Deboise, M. & Biourge, V. (2011). Imprecision when using measuring cups to weigh out extruded dry kibbled food. *Journal of Animal Physiology and Animal Nutrition*. 95 (3), 368–373. <https://doi.org/10.1111/j.1439-0396.2010.01063.x>
- Kluess, H.A., Jones, R.L. & Lee-Fowler, T. (2021). Perceptions of Body Condition, Diet and Exercise by Sports Dog Owners and Pet Dog Owners. *Animals*. 11 (6), 1752. <https://doi.org/10.3390/ani11061752>
- Laflamme, D.P., Abood, S.K., Fascetti, A.J., Fleeman, L.M., Freeman, L.M., Michel, K.E., Bauer, C., Kemp, B.L.E., Doren, J.R.V. & Willoughby, K.N. (2008). Pet feeding practices of dog and cat owners in the United States and Australia. *Journal of the American Veterinary Medical Association*. 232 (5), 687–694. <https://doi.org/10.2460/javma.232.5.687>
- Lindåse, S., Feltenmark, T., Krantz, M. & Söder, J. (2021). Overweight in Swedish show dogs-prevalence and association with performance in competition. *Acta Veterinaria Scandinavica*. 63 (1), 17. <https://doi.org/10.1186/s13028-021-00582-2>
- Morelli, G., Marchesini, G., Contiero, B., Fusi, E., Diez, M. & Ricci, R. (2019). A Survey of Dog Owners' Attitudes toward Treats. *Journal of Applied Animal Welfare Science*. 23 (1), 1–9. <https://doi.org/10.1080/10888705.2019.1579095>
- Nilsson, O. (2015). Hygiene quality and presence of ESBL-producing *Escherichia coli* in raw food diets for dogs. *Infection Ecology & Epidemiology*. 5 (1), 28758. <https://doi.org/10.3402/iee.v5.28758>
- Pedrinelli, V., Zafalon, R.V.A., Rodrigues, R.B.A., Perini, M.P., Conti, R.M.C., Balieiro, J.C.C. & Brunetto, M.A. (2021). Influence of number of ingredients, use of supplement and vegetarian or vegan preparation on the composition of homemade diets for dogs and cats. *Bmc Veterinary Research*. 17, 358. <https://doi.org/10.1186/s12917-021-03068-5>
- Phillips-Donaldson, D. (2018). *Pet food ingredients: What's hot and getting hotter?* <https://www.petfoodindustry.com/blogs/7-adventures-in-pet-food/post/7161-pet-food-ingredients-whats-hot-and-getting-hotter> [2022-04-11]
- Sallander, M., Hedhammar, Å., Rundgren, M. & Lindberg, J.E. (2010). Feeding patterns and dietary intake in a random sample of a Swedish population of insured-dogs. *Preventive Veterinary Medicine*. 95 (3–4), 281–287. <https://doi.org/10.1016/j.prevetmed.2010.04.008>
- Schleicher, M., Cash, S.B. & Freeman, L.M. (2019). Determinants of pet food purchasing decisions. *The Canadian Veterinary Journal*. 60 (6), 644–650.
- Schmidt, M., Unterer, S., Suchodolski, J.S., Honneffer, J.B., Guard, B.C., Lidbury, J.A., Steiner, J.M., Fritz, J. & Kölle, P. (2018). The fecal microbiome and metabolome differs between dogs fed Bones and Raw Food (BARF) diets and dogs fed

- commercial diets. *PLOS ONE*, 13 (8).
<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0201279>
- SFS (2009:302). *Lag om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård*. Stockholm: Näringsdepartementet
- Sjaastad, Ø.V., Hove, K. & Sand, O. (2016). *Physiology of domestic animals*. 3 uppl, Oslo: Scandinavian Veterinary Press.
- SJVFS 2020:8. *Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om hållande av hundar och katter*. Jönköping: Statens jordbruksverk
- Jordbruksverket (2022a). *Statistik ur hundregistret*. <https://jordbruksverket.se/e-tjanster-databaser-och-appar/e-tjanster-och-databaser-djur/hundregistret/statistik-ur-hundregistret> [2022-02-02]
- Jordbruksverket (2022b). *Tillverka foder*. <https://jordbruksverket.se/djur/foder-och-produkter-fran-djur/foder/tillverka-foder> [2022-05-01]
- Wainwright, J., Millar, K.M. & White, G.A. (2022). Owners' views of canine nutrition, weight and wellbeing and their implications for the veterinary consultation. *Journal of Small Animal Practice*. 1-8. <https://doi.org/10.1111/jsap.13469>
- White, G.A., Ward, L., Pink, C., Craigon, J. & Millar, K.M. (2016). "Who's been a good dog?" – Owner perceptions and motivations for treat giving. *Preventive Veterinary Medicine*. 132, 14–19.
<https://doi.org/10.1016/j.prevetmed.2016.08.002>
- Wortinger, A. & Burns, K. (2015). *Nutrition and Disease Management for Veterinary Technicians and Nurses*. 2nd Edition. Ames, Iowa: John Wiley & Sons.
- Zoo.se (u.å.). *Hundfoder & Hundmat*. <https://www.zoo.se/hund-butik-online/hundfoder-hundmat.html> [2022-04-11]
- Arkenzoo.se (u.å.). *Hund - Våtfoder*. <https://www.arkenzoo.se/hund-hundmat-vatfoder> [2022-04-12]

Tack

Vi vill rikta ett stort tack till alla respondenter som deltagit i denna enkätstudie. Tack även till test- och skrivgruppen som hjälpt till under arbetsprocessen. Vi vill även tacka vår handledare Sanna Gille som handlett och väglett oss genom arbetets gång.

Bilaga 1

PRAKTISK UTFODRING AV SVENSKA HUNDAR

Den här enkäten är en del av ett kandidatarbete på Djursjukskötarprogrammet på Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU.

Du kommer få svara på 14-15 frågor gällande utfodring samt foderval och enkäten beräknas ta cirka 5-10 min att besvara.

Studien riktar sig till dig som har hund och är bosatt i Sverige. **Du ska vara över 18 år och hunden du svarar för ska vara minst 1 år.** Har du mer än en hund ber vi dig att endast svara för en av dem per enkättillfälle.

Resultatet av studien kommer sammanställas och användas i ett kandidatarbete som kommer publiceras elektroniskt på Epsilon.se.

På nästa sida kommer information om GDPR (personuppgiftsbehandling) som behöver godkännas för att kunna delta i enkäten.

Vid frågor, vänligen kontakta:

Student: Nellie Bratt, nebt0001@stud.slu.se

Student: Linn Mårtensson, lnma0003@stud.slu.se

Handledare: Sanna Gille, sanna.gille@slu.se

1. Samtycke för deltagande och för personuppgiftsbehandling i studentarbete utfört av student vid SLU.

När du samtycker till att delta i studentarbete "Praktisk utfodring av svenska hundar" innebär det att Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) behandlar dina personuppgifter. Att ge SLU ditt samtycke är helt frivilligt, men utan behandlingen av dina personuppgifter kan inte studentarbetet genomföras. Denna blankett syftar till att ge dig all information som behövs

för att du ska kunna ta ställning till om du vill ge ditt samtycke till att delta i studentarbetet och till att SLU hanterar dina personuppgifter eller inte.

Deltagande i studien är helt frivilligt och behandlingen av dina personuppgifter sker med stöd av den rättsliga grunden samtycke. Du kan när som helst återkalla ditt samtycke utan att ange orsak, vilket dock inte påverkar den behandling som skett innan återkallandet. SLU är ansvarig för behandlingen av dina personuppgifter, och du når SLUs dataskyddsombud på dataskydd@slu.se eller via 018-67 20 90. Din kontaktperson för detta arbete är student: [Linn Mårtensson, lnma0003@stud.slu.se] och [Nellie Bratt, nebt0001@stud.slu.se]. Du kan också kontakta handledaren: [Sanna Gille, sanna.gille@slu.se].

Vi samlar in följande uppgifter om dig och/eller ditt djur: Hur länge du haft hund, hur dina utfodringsrutiner ser ut, vad som påverkar ditt foderval samt din IP-adress. Ändamålet med behandlingen av dina personuppgifter är att SLUs student ska kunna genomföra sitt studentarbete "Praktisk utfodring av svenska hundar" med god vetenskaplig kvalitet. Dina personuppgifter kommer ej överföras till andra organisationer eller företag utanför SLU. Dina personuppgifter kommer att lagras till dess studentarbetet godkänts och betyget har registrerats i SLUs studieregister. Uppgifterna kommer därefter gallras. Uppgifter du lämnar kan komma att användas i vidare forskningssyfte och lagras i så fall av SLU enligt gängse forskningsmetod. Om du vill läsa mer information om hur SLU behandlar personuppgifter och om dina rättigheter kan du hitta den informationen på www.slu.se/personuppgifter. Du har enligt lag rätt att under vissa omständigheter få dina uppgifter raderade, rättade, begränsade och att få tillgång till de personuppgifter som behandlas, samt rätten att invända mot behandlingen. Om du har synpunkter kan du kontakta integritets- och dataskyddsfunktionen: dataskydd@slu.se. Du kan vända dig med klagomål till Integritetsskyddsmyndigheten, imy@imy.se eller 08-657 61 00. Du kan läsa mer om Integritetsskyddsmyndighetens tillsyn på <http://www.imy.se/>.

Jag samtycker till att delta i detta studentarbete och till att SLU behandlar personuppgifter om mig på det sätt som förklaras i denna text, inklusive känsliga uppgifter om jag lämnar sådana.

- ☐ JA
☐ NEJ

2. Erfarenhet

Hur länge har du haft hund?

(Sammantaget under ditt liv)

- ☐ Mindre än 1 år
- ☐ 1-2 år
- ☐ 2-5 år
- ☐ 5-10 år
- ☐ 10+ år

3. Hundens utfodring

Nu kommer några frågor angående utfodringen av din hund.

Vilken typ av foder äter din hund *huvudsakligen*?

- ☐ Torrfoder
- ☐ Våtfoder
- ☐ Torrfoder för speciella sjukdomstillstånd (t.ex njurfoder, viktminskningsfoder, allergifoder)
- ☐ Våtfoder för speciella sjukdomstillstånd (t.ex njurfoder, viktminskningsfoder, allergifoder)
- ☐ Färskfoder/BARF/råfoder
- ☐ Hemlagat foder enligt recept
- ☐ Matrester
- ☐ Annat

4. Hundens utfodring

Ger du din hund något foder som komplement till det foder din hund huvudsakligen äter? (Ej fodertillskott då detta besvaras i en senare fråga)

Du kan välja flera alternativ.

- ☐ Torrfoder
- ☐ Våtfoder
- ☐ Torrfoder för speciella sjukdomstillstånd (t.ex njurfoder, viktminskningsfoder, allergifoder)
- ☐ Våtfoder för speciella sjukdomstillstånd (t.ex njurfoder, viktminskningsfoder, allergifoder)
- ☐ Färskfoder/BARF/råfoder
- ☐ Hemlagat foder enligt recept
- ☐ Matrester
- ☐ Annat
- ☐ Nej, jag ger inte något kompletteringsfoder till min hund.

5. Hundens utfodring

Hur många gånger om dygnet utfodrar du din hund?

- ☐ Min hund har fri tillgång till foder
- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4 eller fler

6. Hundens utfodring

Hur utfodrar du din hund?

Kryssa i de alternativ som stämmer. Du kan välja flera svar.

- ☐ I skål/på tallrik/fat
- ☐ Ur handen
- ☐ Med bestick
- ☐ Foderautomat
- ☐ Fodermatta/labyrintskål (*För långsammare utfodring*)
- ☐ På golvet/marken
- ☐ Min hund äter oftast inomhus
- ☐ Min hund äter oftast utomhus
- ☐ Min hund föredrar att äta i sällskap av mig/annan människa
- ☐ Min hund föredrar att äta i sällskap av annan hund eller annat djur
- ☐ Min hund föredrar att äta ensam
- ☐ På promenad
- ☐ Vid träning
- ☐ Annat (max en mening): _____
- ☐

7. Hundens utfodring

På vad baseras mängden foder din hund får?

Välj de alternativ som stämmer in bäst. Du kan välja upp till tre alternativ.

- ☐ Efter anvisningar på förpackning
- ☐ Utifrån hundens hull/vikt
- ☐ Utifrån hundens aptit
- ☐ Rekommendationer från uppfödare
- ☐ Rekommendationer från djuraffär
- ☐ Rekommendationer från djursjukskötare, veterinär/annan djurvårdspersonal
- ☐ Rekommendationer från sociala medier
- ☐ Jag går på känsla
- ☐ Vet ej
- ☐ Annat: _____

8. Hundens utfodring

Hur mäter du upp fodret till din hund?

- ☐ Med volymmått (t.ex decilitermått, måttkopp etc.)
- ☐ Med våg
- ☐ Med ögonmått
- ☐ Jag mäter inte upp fodret
- ☐ Annat: _____

9. Hundens utfodring

Hur ofta ger du din hund godis/ben? (till godis räknas t.ex hemlagat godis, matrester, kakor eller kommersiellt godis som ej marknadsförs som helfoder)

- ☐ Flera gånger om dagen
- ☐ 1 gång om dagen
- ☐ Flera gånger i veckan
- ☐ 1-2 gånger i veckan
- ☐ 1-2 gånger i månaden
- ☐ Jag ger inte min hund godis/ben

10. Hundens utfodring

Av vilka anledningar ger du din hund godis/ben?

Du kan välja flera alternativ.

- ☐ Som belöning (Ex. vid träning, promenader, kloklipp)
- ☐ Som rutin (t.ex på morgonen, efter jobbet etc.)
- ☐ Som tidsfördriv/berikning
- ☐ Bara för att visa kärlek
- ☐ Om annat, ange: _____

11. Hundens utfodring

Får din hund någon typ av fodertillskott och isåfall vad? (Ej läkemedel)

Du kan välja flera alternativ.

- ☐ Nej
- ☐ Vitamin/mineraltillskott
- ☐ Tillskott för hälsosamma leder
- ☐ Tillskott för maghälsa
- ☐ Tillskott för annat hälsoproblem
- ☐ Tillskott för tandhälsa
- ☐ Annat: _____

12. Foderegenskaper

Följande frågor handlar om hur du som hundägare värderar olika egenskaper i det foder du köper till din hund.

Hur värderar du följande foderegenskaper på en skala 1-5 där 1 innebär att det är helt irrelevant för ditt foderval och 5 innebär att du lägger mycket stor vikt vid detta i ditt foderval?

1 2 3 4 5 Vet ej/ingen åsikt

Att det har hög smaklighet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Att det är miljömässigt hållbart	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Att det är producerat i Sverige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Att det är spannmålsfritt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Att det är växtbaserat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Att det har en hög andel kött/animaliska ingredienser	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Förpackningens utseende	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fodrets utseende/utformning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Att det har ett lågt inköpspris	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Att det är från det dyrare sortimentet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

13. Val av foder

Vad påverkade dig att välja det foder du utfodrar din hund med nu? Välj det alternativ som stämmer in bäst.

- ☐ Rekommendationer från veterinär/annan djurhälsopersonal
- ☐ Rekommendationer från uppfödare
- ☐ Rekommendationer från djuraffär
- ☐ Rekommendationer från familj/vänner
- ☐ Rekommendationer från sociala medier
- ☐ Marknadsföring/reklam
- ☐ Ingen uppfattning
- ☐ Om annat, ange: _____

14. Val av foder

Var köper du din hunds huvudsakliga foder?

- ☐ Djuraffär/zoofackhandel
- ☐ Matvarubutik/dagligvaruhandel
- ☐ Hos veterinär
- ☐ Online
- ☐ Inget av ovanstående

15. Foderrådgivning

Har du förtroende för djursjukskötarens/veterinärens förmåga att ge råd angående foder?

- ☐ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Ingen uppfattning

16. Tack för din medverkan!

Vid frågor, vänligen kontakta:

Student: Nellie Bratt, nebt0001@stud.slu.se

Student: Linn Mårtensson, lnma0003@stud.slu.se

Handledare: Sanna Gille, sanna.gille@slu.se

Bilaga 2

6. Hur utfodrar du din hund?

Kryssa i de alternativ som stämmer. Du kan välja flera svar.

Foderboll, pusselleksak
Matberikning
Fryst i Kong och liknande
Varierar mellan golv,tallrik,slickleksaker osv
Aktiveringsleksaker
Alltid uppblött i skål, torrt som belöning.
I Kong, som gör de långsammare och klurigare.
Lunchmålet som består utav köttiga ben serveras utomhus
Ibland äter min vovvve i soffan ur en skål
Aktivitetsboll med hål i
Varierar varje dag
Olika aktivitetsleksaker.
I bilen
I kartong, aktiveringboll o liknande
I kong o "godisboll".
Aktiveringsleksaker
I aktiveringsleksaker
Petflaska som aktivering
Foderleksaker för mental stimulans
Aktivitetsleksaker
Pussel och olika aktiverings aktiviteter
Aktiveringsleksaker
Äter ur matbar inomhus.
I bädden om det serveras färska ben
Ibland på gräsmattan (fodersök)

7. På vad baseras mängden foder din hund får?

Välj de alternativ som stämmer in bäst. Du kan välja upp till tre alternativ.

Utifrån hull och arbets-/träningsmängd
beroende på hur dagsformen är samt mängden motion så varierar intaget därefter
Utifrån Hundens aktivitets nivåer under veckan, mycket fys = mer mat på ena. Mycket lydnad på ena med godis = mindre mat pga ökar lätt i vikt.
Vid en mkt fysisk dag, mer mat.
Fyller skålen när den är tom
Aktivitetsnivå
Utifrån aktivitet, lugn dag = mindre mat och tvärtom
Utifrån hur mycket hunden arbetar
Hur hårt vi tränar just den dagen
Hundens aktivitet
Fodrets/ råvarornas energiinnehåll.
2% sv förväntad vikt som vuxen
Aktivitet
Enligt vad jag själv lärt mig av studier
Beroende på hur mkt motion hunden har fått eller skall få.
Utgår från foderanvisningen och justerar efter aktivitet/behov/hull
Aktivitet
Beror på hur mkt träning/tävling vi har under perioden.
Efter mängd aktivitet
Aktivitetsnivå
Extra foder om vi ska träna (slädhund, långdistans)
Beroende på hur mycket mina hundar jobbar - jaktsäsong/inte jaktsäsong
Minskar lite om vi har vilodagar

8. Hur mäter du upp fodret till din hund?

Råfodret vet jag vad varje block väger. Till torrfodret använder jag decilitermätt.
Fodret kommer i skivor som har ungefär samma vikt och på så vis vet jag hur stor del av en skiva den ska ha vid varje tillfälle.
Maten kmr I 500g som är precis vad ena hunden äter. Den andra ögonmättar vi utav 50gram.
min hund är lite ovanlig att hon äter inte mer än hon behöver. Hennes appetit är inte alls glupsk. Så vi brukar enkelt fylla skålen så äter hon tills hon blir mätt.
Först vägt upp fodret på våg och mätte upp hur mycket det är i DL
Mäter en gång.
Torrfoder i dlmått, färskfoder ögonmått
Väger en gång i en mugg och har det som utgångspunkt
Vägt grunden, sen mått men ger mkt extra då aktiv, träning o förbränner mkt.
Med våg
Måttar i handen
Barf bollar
Våg ibland, ögonmått ibland
Fodret är i block, så jag ger två block till henne
Färskfodret är uppdelat som burgare och utgår från vikten på dem
Hon äter en korv/dag
Vet vad barf bullarna väger och ger vad som anges på påsen. Ibland mer i bland mindre beroende på hullet på hunden
Samma mängd i matskålen
Med våg en gång, därefter ögon
Varje "köttbulle" väger 30 g. Tar så många som det behövs, dvs 10 om dagen.
Låter en fryst korv tina lätt och sen använder jag en gaffel och deltar den på 4 bitar.

10. Av vilka anledningar ger du din hund godis/ben?

Du kan välja flera alternativ.

tandhygien
Ben (färska ej hud/dentastick) för tänder som sysselsättning. Får ”godis” flera ggr per dag, men det är torrfoder
För tandvård tex dentastix och morot
Godis förekommer sällan, men matrester och ben.
Ben för att rensa och underhålla tänder 1 gång i veckan.
Tandtuggben
För tänderna
Ben för tänderna
Tillskott vid barf
Vid mediciner
På maten för aptitens skull
Ben, riktiga ben, 2 ggr/mån. Tugg pinnar och liknande flera ggr/veckan. Övrigt godis som tex torkad lunga, torrfoder dagligen som belöning
För tänderna
Benet ligger nästan alltid framme
Tandvård
Socialt när vi äter vid bord, myser i soffan, utflykt osv.
Om jag får en gurkstump över tex när jag gör en sallad kastar jag den till hundarna (delar alltid lika mellan de tre)
För att få igång aptiten
En "kaka" när jag tex åker och handlar och hundarna blir själva hemma
Rengöra tänder och biologisk välbefinnande att få tugga ben
Har en berner som är åt det magrare hållet, därför får han godis.
Som aktivitet när jag lämnar honom ensam.
Ensamträning
För att ska inte skälla när jag går hemifrån
Bra mot tandsten.
för tandhälsan
Endast olika typer av hundben såsom älgchips, nöthuds ben mm, morötter. Inget rått o inte mörghben pga risk för tandfrakturer
När lämnas ensam.
Ger frysta kycklinghalsar och/eller torkade ox/lamm strupar för tuggbehov och rensning av tänder/tandsten
Tuggben för tandhälsa
Råa ben för munhälsa
Råa ben för tandhälsan och kalcium (ej varje dag)

Använder endast hemmagjort träningsgodis av olika organ, samt råa ben som tidsfördriv,berikning och tandvård. Ger även bitar av grönsaker
För att stilla tuggbehovet och tandrengöring
Fri tillgång till tuggben, tjurmuskel, horn
Ben för bra tandstatus
Aktivering.
Finns studier som visat att ge matrester minskar atopisk allergi
Tandhälsa
Lördagsgodis
Vid familjefredagsmys kan hon också få ett gott tuggben t.ex.
Ben för tand/munhälsa
En lite större godisbit som signal att nu är dagen över , vilodags.
Ben för tändernas skull
Färska ben som mat
Ben för tänderna
Tandrengörning, behålla muskler i kind/käke

11. Får din hund någon typ av fodertillskott och isåfall vad? (Ej läkemedel)

Du kan välja flera alternativ.

Tillskott för hud & päls
Olja från nutrolin
Ibland, men mest för berikning,
Kan få vätskeersättning vid jakt.
mycket beror på hur vardagen ser ut för hunden. varierar i perioder efter behov.
Viakutan bra för päls
Tillskott för päls under fällning
Morotspelletts, blodpulver, b-vitamin då hon inte alltid har bra aptit.
Päls & klor
Laxolja
Laxolja för tassarna
Tillskott av järn och fiskleverolja för pälsen.
Laxolja
Standardt B-vitamin till en av hundarna
Hud/immunförsvar
Laxolja
Tillskott av örter för ex. skendräktighet
Fiskolja
Blodprover för han verkar gilla det och det ska vara bra för pälsen. Laxolja för päls och trampdynor
Nutrolin olja
laxolja
Omega 3+ 6 oljor
Laxolja för att förhindra spruckna trampdynor då mina hundar arbetar som draghundar.
Fortiflora om det är mycket ”snusk” ute tex vår.
Fiskolja
Laxolja för päls och trampdynor
Multiflex förebyggande, laxolja för god ledhälsa
Lite olja
Laxolja för torra trampdynor
Laxolja för pälsen
Omega 3, mest som smakberikning pga superkräsen
Bvitamin för aptiten
omega 3
Omega olja
Morotspelletts för att dryga ut hans mat. Han får inte gå upp i vikt då han har höftledsdysplasi.

Fiskolja
Nutrolin
Morotspellets ger ökad mättnadskänsla
Fiskolja & energitillskott (under hårdare träningsperiod)
Den gamle får multiflex
Nutrolin olja
Inte i dagsläget, men planerar att snart börja ge tillskott för att undvika "annat hälsoproblem".
Kalk och fiskolja
Tillskott för immunförsvaret
Inför vinterhalvåret får dom lite extra omega3/6. Ibland i form av kapslar från vildfångad fisk eller tex rå makrill
Olja för hud och päls
olja
Förbättrad allmänhälsa
loppfrö för att hålla avföring mjuk då hunden har perinanalbråck som vi hoppas slippa operera genom denna åtgärd
BENmjöl eftersom han har behov av mer kalk för att inte få massa svamp.
Fiskolja
Nutrolin skin & coat olja
Laxolja
Varvar ibland blod och benmjöl
Laxolja
Laxolja
Hud
Laxolja
Skin and coat
laxolja
Laxolja
Morotspellets för att stilla labbens hunger

13. Vad påverkade dig att välja det foder du utfodrar din hund med nu?

Välj det alternativ som stämmer in bäst.

Min hund har allergi, jag har själv sökt upp vilka foder han eventuellt kan tåla
Egen läsning
Hundens allmäntillstånd
De min hund mår bäst av
innehållsdeklaration.
Egen kunskap
Fick smakprov av ett foder och hundarna älskade det och jag såg massa positiva förändringar hos dem
Att det inte är spannmålsfritt och har ett innehåll som jag vet passar min hunds mage. Att det är från välkänd och erfaren producent.
Att det var svenskt
Vann en säck. Min kräsna hund tyckte om fodret(!) så hon äter det fortfarande, ca 5 år senare.
Innehållet
Det hon har visat sig må bra av
Innehållsförteckning samt vad som funderar för mina hundar.
baserat på kunskap och kunskap om hunden så väljer jag foder som passar
Efter vad som passar min hund bäst. Har testat olika innan vi hittade rätt.
Har läst på om hundfoder och valt min hunds foder efter vad jag tycker är bra mat för en hund.
Jag vill att vår hund ska äta riktig mat och inte torrfoder.
Kombination av rekommendation från veterinär och att de inte funkade -> frågade då i djuraffär vilket fungerade bättre och var billigare
Fodrets egenskaper (ger lågenergifoder), tillgänglighet, helt svenskproducerat, rimlig prisklass samt att hunden verkar tycka om det.
Läste på vilket foder som innehållsmässigt passar bäst
Bra pris och flera vänners hundar uppskattar det.
Utifrån Hills hemsida, man kan kryssa i vad hund väger, ras och liknande så rekommenderar det!
efter jag skickat in flera foder på analys och detta var det enda som innehöll det som stod på påsen ;-)
Innehållsförteckning och behov
Pris
Vetenskapliga artiklar och min hunds mående
Sponsras
Testade olika tills jag såg att hunden mådde bra och gillade fodret.
Har fått prova mig fram, trots kastrerad efter pyo ingen direkt aptit med jämna mellanrum.

Egen upptäckt när jag skulle byta foder på en hund och började läsa om barf och insåg att färskfoder vet jag vad allt innehåller. Torrfooder ej. Men främst det naturliga för hunden.
Svenskproducerat av svenska råvaror framförallt kött från svenska djur
Egen utforskning av vad som finns
Testat mig fram till vad han gillar & mår bra av. Pratade mycket med kunniga på djurfoder.
Egen uppfattning om vad som är hälsosamt och hållbart
Min hund blev väldigt konstigt sjuk efter att alltid ätit royal canin så bytte till färskfoder Mush och egen barf alla problem försvann! Veterinären var starkt emot detta, fick göra reaseeach själv
Jag har utefter BARF där jag själv sammansätter måltiderna, det som påverkat mig mest är foton och kunskap ifrån sociala medier
Jag gör egen research
Eget val efter undersökning
Att det är svenskt kött
Läst på om olika sorter och provat oss fram
Kräsen hund, provat många olika
Har utbildat mig i näringslära via mitt jobb i 20 år
Kräsen hund så går igenom hela sortimentet för att hitta något som passar.
Egen uppfattning och utbildning
Sökt reda på fakta om olika foder och utgått från det
Gymnasieutbildning, kräsen hund, känslig mage
Läst mycket om forskning om foder som därefter påverkade mitt val. Går enbart efter innehållsförteckningen
Kontakt med tillverkare samt Innehållsförteckningen och näringsanalys
Provat mig fram
Reaktion från hunden på torrfooder
Läst på själv
Läst på om foder och hört mig för med andra som gett samma foder om de är nöjda. Ville ha foder som innehåller den näring mina hundar behöver
Hunden tål vara ett foder
Min egen kunskap och kompetens på området
Då hunden är mycket kräsen väljer jag ett foder som hon går med på att äta och som hennes mage tål.
Magtarmproblematik
Tiken var dräktig och ville inte äta. Provade med många olika foder, men hon ville inte ha. En väninna kom hem och hon hade några kulor av ett svensktillverkat fodet i fickan. Tiken slängde sig över dem. Det här var för 7 år sedan och hon äter fortfarande samma foder. Tiken är nu 12 år och har väldigt fina värden och vet brukar fråga vad hon äter! Måste vara ett bra foder!

Fick en halvsäck från svärmor och min hund verkade må bra på det så vi bytte till den maten för den var billigare än det han fick och dessutom producerad i sverige
Egen erfarenhet
Provpåse vid utställning, som fungerade väldigt väl. Tillsammans med ett bra uppfödar pris är valet enkelt
Är djurmedicinskt utbildad och därtill inom nutrition för hund och katt. Finner det orimligt att utfodra med komersiellt foder som står till grund för många av de hälsobekymmer som finns hos tex torrfoderhundsr och torrfoderkatter.
Lokalproducerat färskfryst foder som funnits sedan 60-talet och används till bla sollefteå hundskola avgjorde mitt val.
Det enda min kräsna hund äter.
Priset och vart det säljs
Egen erfarenhet
Att det är beprövat o svenskt
Allergi
Vann en säck på tävling och läste på ifall det verkade bra!
Kollar upp och läser på
Forskning
Har det foder som min hund verkar må bäst av. Har provat oss fram
Har en kräsen vovve så inget annat dög åt henne
Läst näringslära så utgår från innehållet. Inte kyckling, anka, kalkon, vete,majs el soja. Skulle ALDRIG gå på veterinärens råd, de har rent generellt alldeles för lite kunskap i frågan
Att första ingrediensen är kött och att det är en stor procent av innehållet
Efter flera utbildningar inom hund där bland annat hundens kropp och matspjälning ingår
Egen undersökning o vill ha ett svensktillverkat foder.
Det som fanns lättillgängligt med single-protein med ovanligt proteinkälla pga allergi
Ville ha ett laxbaserat foder och har provat mig fram till det som hunden föredrar och tillgodogör sig.
Tycker själv det är ett bra foder
Hundarnas mående
Prövade fodret. hunden som inte brukar gå jättebra på torrfoder funkade super på det. Nu äter 2 av 3 detta foder och det funkar jättebra.
Är veterinärstudent så får rabatt på vissa foder, valde det jag tyckte hade bäst näringsinnehåll i förhållande till pris och volym
En stor del av slakten köper hem en stor pall med foder från ett företag. Då får vi det även mer förmånligt i priset. Jag har från början suttit och jämfört innehållet från olika leverantörer och fastnat för detta.
Studier, erfarenhet. Näringslära. Hur der funkar på hunden

Egenskaper och tillgänglighet
Gjorde mycket research själv
Innehållet
Det hundarna mår bra av.
egen researge
Intresserad av hälsa generellt och löser på, har bra uppfödare som jobbat på veterinärklinik. Har dotter som jobbar med foder. Får mycket bra tips
Fysioterapeut som gav mig detta alternativ pga hans höftledsdysplasi. Inget foder jag valt själv.
Egen undersökning
Att kunna välja råvaror och var de kommer ifrån.
Barf är det bästa du kan ge din hund
Matens innehåll, vad det ger min hund som är bra och att det är mat dem tåler.
Svenskt o hög energi.
Låg fetthalt samt att min hund tycker om det
Valt ett svenskt foder, valde det som hunden gillar bäst
Jag sökte efter det fodret jag ansåg innehålla bäst ingredienser för just mina hundar.
Möjlighet till samköp från tillverkare
Jag letade själv bland olika foder, jämförde etc och valde det foder som min hund (/mina hundar) äter utifrån vad jag kom fram till.
Kräsen hund. Hittade hundmat av bra kvalité som han tyckte om.....
Letade reda på det själv då jag ville ha ett som passar hundens behov.
Testat, han mår bra på detta och de e svenskt.
Provat olika för att se vilken funkar bäst
Svensktillverkat samt min hund fungerar bra på detta.
Egen kunskap samt vad som fungerar för min hund då han har känslig mage
Säljer det på mitt jobb och började därför läsa på mer om det för att lära mig, gillade det jag fick lära mig om fodret och bytte till det.
Testat mig fram
Egen erfarenhet
Att jag som konsument inte betalar överpris på reklam för fodertillverkaren
Hade en kräsen hund med magproblem, testade olika torrfoder och inget fungerade. Bytte till färskt och alla problem försvann.
Har lagt ned tid på att jämföra foder (innehåll, rykte mm) och testat vad som passar varje hund.
För många år sedan hade jag en tik med dålig päls/mage och började läsa på om vad en hund faktiskt behöver näringsmässigt och insåg vikten av korrekt kost och råvarornas/sammansättningens påverkan på hunden. Bytte från ett "bra" torrfoder till färskfoder och såg genast en stor förbättring. Läste på ännu mer och valde bort

färskfoder med kemiska tillsatser och hittade då råfodermärket jag använder i dag och har gjort sen 2017
Bildar egen uppfattning utifrån innehållsförteckning
Egna efterforskningar
Båda hundarna mår bra på fodret och det passar min ekonomi.
Studier (gått bl a EoD och lite annat och då löst foderlära) och fodertillverkare (dock utifrån vad jag var ute efter)
funktionen hos hunden
Vetenskapliga artiklar och min hunds mående
Provade oss fram
Testade att laga egen mat efter recept när det blev matvägran på torrfoder, fick aldrig servera torrfoder igen efter det. Så det var väl hundarna som bestämde mat själva
Färskfoder är bland det mest naturliga för hunden att äta. Färskfoder för att slippa räkna och hålla reda på saker själv som vid tex BARF
Färskfoder är mest naturliga en hund kan äta, näst efter BARF. Dock är färskfoder smidigare än BARF
Egen mångårig erfarenhet av att utfodra så naturligt det bara går. Ser bara fördelar med detta!!
Har kommit fram till det själv. Känns naturligt med råutfodra hunden. Torrfoder är människans påfund, enkelt och fel i mina ögon.
Jag för egen research
Tillgänglighet
Den sort hon valt på äldre dar.
Eget val
Hundarna äter med god aptit & bra anföring
Rek från fosterhemmet
Egen kunskap om vad som är ett bra foder och utifrån hur fin hälsa och avföring mina hundar haft, drygt. samt en viktig sak. Företagets policy vad de står för o stödjer. Läger inte pengar på reklam o rabatter utan satsar på rimligt pris på högkvalitets foder producerat i sverige.
Hundens välmående. Bättre avföring och inga problem med analsäckainflammationer. Började med det fullt ut efter en kortare testperiod
"Hört" om det och testade när jag hade dåligt med pengar. Bytte aldrig igen, för jag var så nöjd!
Jag har lärt mig på djursjuskötarprogrammet att hundar kan leva på växtbaserat och därför får han det för miljöns och djurens skull.
Svenskt, innehållsförteckningen
hundens avföring och hull påverkar
Att jag tycker det passar min hund.
Är uppfödare sen 1991 och hittat ett foder som fyller mina krav

Egen genomgång av innehåll samt ursprung
Låg fetthalt
Provade mig fram tills att min hund började må bra vad gäller avföring, hud/päls, humör och energi.
Det var slut och det vi har nu fanns på Maxi. Han tröttnar på sitt foder ibland och då testar vi något annat.
Innehållet
Hunden mår bra av det, bra leveranser och prisvärt
Min egen förståelse för att riktiga råvaror är bäst och att undvika processat foder
Eget sunt förnuft
En kompis som säljer fodrt6
Litteratur rek från hundinstruktör
Fungerar för min känsliga hund.
Egen jämförelse mellan olika sorter
Fodrets innehåll.
Egen research
Letat efter foder som min hund vill äta. Extremt kräsen till den punkt att hon kan svälta sig tills hon blir farligt undernärld.
Näringsinnehåll
Tål endast allergifoder
Seniorfoder till seniorhund (följer med foder under hundens liv) valp=valpfoder osv
Jag läste på om barf och dess fördelar. gick med i fb grupper med ännu mer kunskap. Vill ge naturlig mat.
Att de vill äta upp när maten bjuds
Är djurvårdare och valde ett foder baserat på min egna bedömning.
Första förskfodet i Sverige med certifikat på råvarorna Klass färskfoder
Genom egen ökad kunskap inom kost för hundar.
Bara hittat ett foder min hund inte fortsätter ha diarre
Egen bedömning
Egen research, läste på om olika foder som fannz och valde detta
Det som passar individen
Provade flera olika sorter. Detta var det foder som hennes mage i kraschade av, samtidigt som hon tycker om det.
Studentrepresentant så får fodret som en arbetsförmån
Tålde fodret bra pga inget kycklingprotein. Lax och potatis baserat. Magen blev fin!
erfarenhet
Egen efterforskning

Varit delaktig i framtagningen, testat fram det på relevant klientel med mkt goda resultat.
Det är det foder där mina hundar håller hullet bäst trots många jaktdagar i veckan
Använder ett torrfoder som jag har lång erfarenhet av, och utfodrat även tidigare hundar med
Efrer att ha haft en hund med storsa mat problem under flera så blev jag övrlugligt när jag av misstag sprang på fodert jag använder.
Rabatt på märket
Ekologisk t och svenska/norska råvaror och aptitligt
Vill ge så naturlig kost som möjligt och intresserad av hundfoder så vakt foder utifrån det.
Trail and error. Vad funkar/funkar inte på mina hundar
Provat mig fram själv, men också tagit tips från vänner
Kunskap om foder och dess inverkan
Erfarenhet och kunskap
Hundarna äter fodret med god aptit och pälsar klor och hud är fin
Allergisk hund

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver godkänna publiceringen. Om du kryssar i **JA**, så kommer fulltexten (pdf-filen) och metadata bli synliga och sökbara på internet. Om du kryssar i **NEJ**, kommer endast metadata och sammanfattning bli synliga och sökbara. Även om du inte publicerar fulltexten kommer den arkiveras digitalt. Om fler än en person har skrivit arbetet gäller krysset för samtliga författare. Läs om SLU:s publiceringsavtal här:

- <https://www.slu.se/site/bibliotek/publicera-och-analysera/registrera-och-publicera/avtal-for-publicering/>.

☒ JA, jag/vi ger härmed min/vår tillåtelse till att föreliggande arbete publiceras enligt SLU:s avtal om överlåtelse av rätt att publicera verk.

☐ NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.